

CUMHURİYET SENATOSU

TUTANAK DERGİSİ

35 nci Birleşim

7 . 3 . 1978 Salı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa		Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	52:53	6. — Sayın üyelerden bazılarına izin verilmesine dair Başkanlık tezkeresi. (3/1293)	58:59
II. — GELEN KÂĞITLAR	53	7. — İki aydan fazla izin alan Manisa Üyesi Ruhi Tunakan ile Malatya Üyesi Hamdi Özer'e ödeneklerinin verilebilmesine dair Başkanlık tezkeresi. (3/1272)	59
III. — YOKLAMA	53	8. — DİSK'e kayıtlı işçiler hakkında kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının Komisyonun görev süresinin 2 ay uzatılmasına dair tezkeresi. (3/1288, 10/56)	59
IV. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI	53	V. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER	60
1. — Hatay Üyesi Mustafa Deliveli'nin, TRT'ye Genel Müdür tayini konusundaki gündem dışı demeci.	53:57	1. — 13 . 7 . 1965 tarih ve 648 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 111 nci maddesinin değiştirilmesi ve bu Kanuna bir ek geçici madde eklenmesi hakkında Kanunun Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (M. Meclisi : 1/95; C. Senatosu : 1/557) (S. Sayısı : 762)	60:64,77:78
2. — Eskişehir Üyesi Ömer Ucuzal'ın, Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Gazetecilik Yüksekokulunda cereyan eden olaylara dair gündem dışı demeci.	57	VI. — SORULAR VE CEVAPLAR	59,64
3. — Hatay Üyesi Mustafa Deliveli'nin, TRT'ye Genel Müdür tayini konusundaki gündem dışı demeci hakkında Devlet Bakanı Ahmet Şener'in açıklaması.	57:58	A) Sözlü Sorular	59
4. — Parlamentolararası Birliği Türk Grubunda açık bulunan üyeliğe Ankara Üyesi Yiğit Köker'in grupunca aday gösterildiğine dair Başkanlık tezkeresi. (3/1295)	58	1. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Fethi Çelikbaş'ın, bir tekstil	
5. — Türkiye Avrupa Ekonomik Topluluğu Karma Parlamento Komisyonuna, siyasi parti gruplarınca seçilen aday üyelere dair Başkanlık tezkeresi. (3/1294)	58		

anonim şirketinin, teşvik belgesine uygun olarak ithal etmek istediği İsviçre mamulü makinelere dair Sanayi ve Teknoloji Bakanından sözlü sorusu. (6/65)

59

B) Yazılı Sorular ve Cevapları

64

1. — Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Sa-dettin Demirayak'ın, bakanlık kadrolarında kaç kişinin yeniden göreve alındığına, kaç kişinin görev yerinin değiştirildiğine ve gümrük vergi-

sinden muaf olarak yurda giren binek otomobillerine dair soru önergesi ve Gümrük ve Te-kelel Bakanı Tuncay Mataracı'nın yazılı cevabı. (7/837)

64:65

2. — Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Hilmi Nalbantoğlu'nun, Cumhuriyet Senatosu personeline dair Cumhuriyet Senatosu Başkanından sorusu ve Cumhuriyet Senatosu Başkanı Sırrı Atalay'ın yazılı cevabı. (7/862)

65:76

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

İzmir Üyesi Akın Özdemir, yapılan devalüasyon neticesinde tütün üreticilerinin durumu;

Cumhurbaşkanınca S. Ü. Hüsamettin Çelebi, yü-ce yargı organlarımızdan Danıştaya yapılan menfur saldırı ve Danıştay Başkanı İsmail Hakkı Ülgen'in bu konudaki beyanı;

Eskişehir Üyesi Ömer Ucuzal, pancar üreticisinin, teslim ettiği pancarın parasının bugüne kadar ödenmemesi sebebiyle içinde bulunduğu sıkıntılı durum;

Konularında gündem dışı birer demeçte bulundular.

Kuruluşunun üçüncü yıldönümü münasebetiyle düzenlenecek törenlerde bulunmak üzere bir Parlamento Heyetimizin, Kıbrıs Türk Federe Devletini ziyaret etmesi hakkındaki vaki davetin uygun bulunduğuna dair;

1976 yılında Güney Kore'de yapılan ziyareti iade etmek üzere, Kore Meclis Başkanı Chung II Kwon Başkanlığındaki bir Parlamento Heyetinin memleketimize davet edilmesine dair;

Başkanlık tezkereleri kabul edildi.

Kıbrıs Türk Federe Devletini ziyaret edecek olan Cumhuriyet Senatosu Heyetine katılacak üyelere dair Başkanlık tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Hapishane ve tevkifhanelerin durumu hakkında (10/39) kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının 1 . 3 . 1978;

TRT yönetiminin tutumu, TRT genel müdürleri ile yargı kararlarının tatbiki hakkında. (10/31) kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının 23 . 2 . 1978;

Çocuk mahkemeleri kurulması konusunda. (10/38) kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının 23.2.1978;

Yabancı devletler ve milletlerarası kurullarla yapılan Andlaşmalara dair. (10/43) kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının 1 . 3 . 1978;

Tarihlerinden itibaren görev sürelerinin ikişer ay uzatılmasına dair tezkereleri kabul olundu.

10/24, 10/27, 10/50, 10/53, 10/63, 10/66, 10/67, 10/68, 10/69, 10/70, 10/71, 10/72, 10/73, 10/74, 10/75 numaralı Senato Araştırması isteyen önergelerin görüşülmesi önerge sahiplerinin;

Başbakanlığa bağlı Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı tarafından hazırlanmış olan yönetmelik hakkında kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporunun. (10/16) (S. Sayısı : 688) görüşülmesi ilgili Bakanın;

1975 yılı kömür üretimi, dağıtımı, müracaat ve dağıtım tarihleri hakkında kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporunun. (10/30) (S. Sayısı : 704) görüşülmesi, ilgili Bakan ve Komisyonun;

Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Cumhuriyet Senatosu Hesaplarını İnceleme Komisyonu raporlarının Genel Kurulda ne şekilde işleme tabi tutulacağına dair önergesi ve Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (C. Senatosu : 5/6) (S. Sayısı : 761) görüşülmesi, ilgili Komisyonun;

Genel Kurulda hazır bulunmamaları nedeniyle ertelendi.

Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Hilmi Nalbantoğlu'nun, TKİ Şark Linyitleri Aşkale İşletmesine dair. (10/76);

Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Kamu İktisadi Teşebbüsleri üzerindeki denetimin etkinliği, mahiyet ve şümulü hakkında. (10/77);

Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Mehmet Feyyat'ın, Van - Muradiye - Çaldıran ve Erciş yörelerinde husule gelen deprem dolayısıyla yapılan yardımlara, inşa edilen konutlara ve bu hususta meydana geldiği söylenen suiistimallere dair. (10/78);

Senato Araştırması isteyen önermeleri görüşüldü, görev süreleri ikişer ay olmak, 15'er üyeden oluşmak ve gerektiğinde Ankara dışına da gitmeleri koşulu ile birer Araştırma Komisyonunun kurulması kabul edildi.

7 . 3 . 1978 Salı günü saat 15.00'te toplanılmak üzere Birleşime saat 16.04'te son verildi.

Başkan	Divan Üyesi
Başkanvekili	Bilecik
Mehmet Ünal	Mehmet Erdem
Divan Üyesi	
Bingöl	
Mehmet Bilgin	

II. — GELEN KÂĞITLAR

Rapor

1. — 13 . 7 . 1965 tarih ve 648 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 111 nci maddesinin değiştirilmesi ve bu Kanuna bir ek geçici madde eklenmesi hakkında

Kanunun Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (M. Meclisi : 1/95; C. Senatosu : 1/557) (S. Sayısı : 762) (Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1978)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15.00

BAŞKAN : Başkanvekili Osman Salihoğlu

DİVAN ÜYELERİ : Mehmet Erdem (Bilecik), Hüsamettin Çelebi (Cumhurbaşkanınca S. Ü.)

BAŞKAN — Sayın senatörler; 35 nci Birleşimi açıyorum.

III. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır.

(Yoklama yapıldı)

BAŞKAN — Sayın senatörler, salonumuzda yeterli çoğunluk vardır.

Müzakerelere geçiyoruz.

IV. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Hatay Üyesi Mustafa Deliveli'nin, TRT'ye Genel Müdür tayini konusundaki gündem dışı demeci.

BAŞKAN — Gündem dışı iki arkadaşımız söz istemişlerdir.

Hatay Senatörü Sayın Mustafa Deliveli'nin bu hususta vermiş olduğu önermeyi okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına
TRT'ye Genel Müdür tayini hakkında 7.3.1978 tarihinde gündem dışı söz rica ediyorum.
Saygılarımla.

Hatay
Mustafa Deliveli

BAŞKAN — Sayın Deliveli, buyurunuz efendim.
MUSTAFA DELİVELİ (Hatay) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım;

TRT mevzuunda gazetelerde Genel Müdürün tekrar yerine gelip gelmemesi mevzubahis edildiği zaman, içinde bir ukde olan gerek Danıştaydaki iptal davası sırasındaki konuşmalarda muttali olduğum, gerekse Yargıtaydaki görüşmelerde üyeler arasındaki muttali olduğum konuşmayı dile getirmek için çıktım. Tabii bunun kahramanı da TRT Genel Müdürlüğü olduğu için TRT ile sözlerime başlayıp oralar da muttali olduğum hususları isim vermeden dile getirmek istiyorum.

Sayın arkadaşlarım;

Üç yıldır kamuyu, basın ilgilendiren bir konu; TRT Genel Müdürlüğü meselesi. Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu hakkında Anayasamız 121 nci maddesinde sarıh olarak bazı ilkeler tespit etmiş. Bilahare, özel kanunun hükümlerinde tespit edilen ilkelere uygunluğun denetimi gene organlara verilmiş, bu organların başında bir genel müdür ve genel müdürün nasıl tayin edileceği ve tarafsız olması lazım geldiği, yetenekleri, ehliyeti hakkında hükümler vazedilmiştir.

Daha evvelki Hükümet tarafından Sayın İpekçi hakkındaki kararname iptal edilmiştir. İptal sebebi olarak ehliyet ele alınmış, kendisinin Türk Ceza Kanununun 146 nci maddesi ile mahkum olan anarşistler hakkında övücü yazıları ve şiirleri gözönünde tutulmuş, Anayasa Mahkemesi kararı ile kapatılan TİP hakkındaki yazısı ele alınmış, sosyalizm hakkındaki övgüsü dile dolanmış ve Devletin güvenlik kuvveti olan polise «Katil, ırz düşmanı» gibi kelimeleri, beyanları ifade etmiş olması, ayrıca Aydınlık Dergisi gibi tamamiyle solcu, Marksist bir dergide yazı yazarların TRT'de mevcut olmasına rağmen, onlar hakkında takibat yapılmaması nedenleriyle ve Milli Güvenlik Kurulunun, «Milli güvenlik açısından da başta bulunmasının mahzurları» öne alınarak bir kararname tanzim edilmiştir.

Bu kararnamede Sayın Cumhurbaşkanını Fahri Korutürk'ün, yine o zaman da Başvekil Yardımcısı olan Sayın Turan Feyzioğlu'nun, Sayın Ferid Melen'in, Sayın Orhan Öztrak beylerin de imzaları bulunmaktadır.

Bu kararnameyle işten uzaklaştırılan Sayın İpekçi müşavirliğe tayin edilmiş, müşavirlikte bir gün dahi görev yapmadan çekmiş kendi işinin başına gitmiştir.

O sırada bir gazetenin sahibidir ve bu gazetenin başyazarlığını yapmıştır.

Sevgili arkadaşlarım;

Anayasamızın koyduğu ilkeye, kanununun özel maddesinin fıkrasındaki esasa göre, TRT'nin başına getirilecek insanın tarafsız olması şarttır, bu şart koşulmuştur.

Demin, Sayın İpekçi'yi işten uzaklaştıran kararnamedeki imzalardan bahsettim; o kararnamenin iptalinden sonra da bugün Sayın İpekçi'nin tekrar gelmesi mevzubahis denmekte ve duyduğumuza göre de birtakım pazarlık mevzuu imiş...

Arkadaşlar;

Evvela tarafsızlığı hakkındaki noktai nazarımı ifade etmek istiyorum :

Sayın İpekçi tarafsız değil, taraflıdır. Kaldı ki, taraflı veya tarafsızlığından evvel bu kararnamenin yeniden tatbik edilebilmesi için, yani Danıştay kararının uygulanabilmesi için verilen göreve devam etmiş olması şartı var, bu şart lazım idi.

Görevinden ayrılmış, memuriyetten ayrılmış, ticarethanesinin başına geçmiş, gazete çıkarmış, lehte, aleyhte birçok yazılar yazmış bir adamın o kararlar yeniden eski görevine iadesi bence hatalı olur. Eğer müşavirlik görevine devam etmiş olsaydı, memuriyetine devam etmiş olsaydı, o zaman, evet, düşünülebilirdi; ama görevine devam etmemiş, İstanbul'a gitmiş, gazetesinin başına geçmiş ve ticarete atılmış. Şimdi, eski kararnamenin iptali dolayısıyla, Danıştay kararının uygulanmasıyla yeni görevine iadesi, bence hukuken müteber olmaması lazım gelir, hukuki bir tarafı olmamak lazım gelir. Sebebi; çünkü arada fasıla vermiştir.

Ehha iki ay evvel bir belediye memuru hakkında belediyedeki yüksekçe bir görevden temizlik işlerine tevdi edilen yerden, hatta dava açıldıktan karar safhasına kadar o görevde bulunmuş; fakat taslihi karar safhasında belediyenin «Bu görevden ayrıldı, kendi isteğiyle istifa etti» demiş olması dolayısıyla taslihi kararda Danıştay bu kararı yeniden iptal etmiştir. İptal ettiği karardan davayı reddetmiştir. Binaenaleyh, burada bir iptal, ret keyfiyeti yok, ama fiilen görevden ayrıldığına, görevi yapmadığına dair olan her şey ortada.

Gelelim, bu tarafsızlığı var mı; konusuna :

Arkadaşlar;

Bu tarafsızlığı muhafaza etmek mecburiyetindeyiz. Tarafsız değil. Tarafsız olmadığı şunlardan belli :

Kendisinin, Genel Müdürlükten ayrıldıktan sonra Politika Gazetesinde «TRT'de 500 gün» diye seri makaleleri çıktı. Bu makalelerden birisini huzurunuzda okuyorum; gayet kısa :

«Yazan İsmail Cem.

TRT'de 500 Gün.

Sol ve TRT.

TRT'deki çalışmalarımız süresince Türkiye'nin sol kanadı ile çok yönlü bir etki tepki ilişkimiz oldu. Özellikle ilk aylarda Solun bir bölümü sert biçimde eleştirmekteydi TRT'yi. Daha sonraları, hemen tüm solun bizi desteklemesine tanık olduk. Solun bir bölümü ise, aralıksız, bize katkıda bulundu ve desteğimiz oldu.

TRT'nin, solla ilişkilerini incelerken, önce hangi sol ve kimin solu tanımlarını yapmak gerekir. Çok genel çizgileriyle Türkiye solunu üçe ayırmak mümkündür sanırım : Atatürkçü sol, CHP solu, Marksist sol. Marksist solu, sosyalist sözcüğü bilimsel olarak kullanıldığında sosyalist sol diye tanımlamak ya da ileri sol demek te mümkündür»

Sevgili arkadaşlarım;

Kendi yazısında, tuttuğu ideolojinin, felsefenin, hatta daha ileri giderek, bugün Cumhuriyet Halk Partisinin dahi benimsemediği Marksizmin müdafaasını yapan bir insanın ve şu okuduğum beş altı satırlık beyanıyla ne kadar bu işin tarafı olduğunu, artık birtaraf olamayacağının deliliyle kanıtı ortada. Binaenaleyh, bu şartlar altında bu müessesesinin başına taraflı bir adamı, solu, Marksizmi, Leninizmi ve hatta vaktiyle Anayasa Mahkemesinin kapattığı TİP'i, ayrıca 146'ya göre mahkûm olup Meclislerden geçen eylemcileri tahrik ve teşvik ederek onlar hakkında şiir yazan bir insanın bu müessesenin başına getirilmesinde, Türkiye'nin, faydalarından çok zararı vardır. Bunda ısrar edilmemelidir.

Kaldı ki arkadaşlar, Sayın Ecevit'in de beyanları var; gazetelerde gördüm. Sayın Ecevit'e sohbet esnasında sormuşlar; «Evet, artık Cem İpekçi bitaraf değildir, taraftıdır.» demiş. «Taraftıdır» diyor. Kaldı ki, tarafsızlıktan saptığını, Ecevit dahi özel sohbetlerde söylüyordu dostlarına. Nitekim, Hükümet kurabilmek için 11'lerle İstanbul'da yaptığı gizli toplantıda şöyle konuşmamış mıydı Ecevit? «İsmail Cem, tarafsız değildir artık. TRT Genel Müdürlüğünden ayrıldıktan sonra politika yapmış, yazdığı yazılarla taraf olmuştur. Ancak, yasalara saygılı bir anlayışın sahibi olarak, kendisini göreve iade etmekten başka çaremiz yok. Gelir, kısa süre de istifa ederek ayrılır.» Sayın

Ecevit'in beyanları, 11'lerle yaptığı konuşma; gazetesinde, tekdüz edilmedi.

Ayrıca, gazetecinin birisi Sayın Cem'e soruyor, diyor ki, «Sayın Cem, sen bu işten ayrılmadın, Kurumun başına şu işleri açtın; gel bu işten ayrıl git ve bu suretle de kurum huzura kavuşsun, zarar görme-sin» diyor. Gazeteciye verdiği cevabı aynen okuyorum : «Vallahı ben de bıktım, ama istifa işi beni aşılıyor, yoksa işin peşini çoktan bırakır giderdim. Mesele, siyasi bir mücadele haline geldi. Ayrılırsam, CHP'ye kötülük ederim, onu bu mücadelede yenik düşürürüm, bu hakkı kendimde göremiyorum» diyor.

Arkadaşlar;

Şu iki beyan gerek Sayın Ecevit'in, gerek Sayın Cem'in ve demin okuduğum Politika Gazetesinde yayınlandığı «TRT'de 500 Gün» yazısında, kendisinin tamamıyla taraf olduğunu göstermektedir. Binaenaleyh, taraflı bir adamın, bu Kurumun başına gelmesinde isabet olmaz. Bunda ısrar ederseniz, bunun adına partizanlık denir.

Şimdi, geliyorum beni asıl bu kürsiye sevkeden meseleye.

Arkadaşlar;

Uzun zamandır Ankara'da bulunmaktayım, birçok dostlarımızla münasebetim var; size Danıştay'da geçen davadaki konuşmalarla, Yargıtay'daki hadiseyi de anlatıp konuşmamı bitirmek isterim.

Arkadaşlar;

Anayasa Mahkemesi Bütçesi dolayısıyla Grup Sözcülüğünü yaparken söylediğim gibi, (Danıştay'ı da o sözlerime yapıştırmak isterim.) Sağda, solda duyduğumuza göre Cem İpekçi'nin bu iptal davası görüşülürken, üyelere birisi (İsim söylemeyeceğim) aynen, Danıştay'daki müzakerelerin sonunda «Yeter, Danıştay'ın kapısına bir Cumhuriyet Halk Partisi ocağı levhası asın, bu daireyi de kurtaralım» diyor. Bu vakidir, söyleyen ve söylenenler; bunların hepsi heyette oluyordu 'bu bir...

İki, bu iptal kararı çıktıktan sonra, yani Karataş'ın Umum Müdürlüğünü kabul etmiyor, Cem İpekçi'nin görevden alınmasına dair olan, daha önce imzaları bulunan Kararnamenin iptali zmnında, bu iptal kararını aldıktan sonra bir dava dolayısıyla, Ceza Genel Kuruluna gelen bir dava vardır. Oradaki konu, Karataş'ın Genel Müdür olup olmadığıdır.

Daha ilave edeceğim; bugün tazminat davaları var Dördüncü Hukukta, «Umum Müdür» diye.

Karataş'ın Umum Müdür olmaması için, Danıştay'dan (Çokları diyorum, hepsi demiyorum) çokları

Yargıtay'a kadar gelip yalvarmışlardır, «Biz Genel Müdür yapmadık, Genel Müdür saymadık; İpekçi'yi Genel Müdür kabul ettik, siz eğer bunun hilafına bir karar verirseniz, bizi müşkül duruma sokarsınız.» Bu müdafaa ile Yargıtay bu kararı vermiş, o Yargıtay'ın içinde bir aza, kalkmış demiş ki, «Nasıl bu kararı veriyorsunuz». Tabii nedenleri var, muhalefet şerhi var. Cevap; «İşte çocuklarımız okuyordu, arkadaşlar bizden şüphe eder, şunu yaptı» der.

Maalesef «Mülkün temeli» dediğimiz yargı organlarının verdiği kararların içinde, bu konuşmalar kulaklarımıza kadar geliyor, ismiyle, cismiyle hepsi var yanında. Onun için...

M. SUPHİ GÜRSOYTRAK (Tabii Üye) — Tarafsız yargı organlarını burada yermek doğru değil.

HAYRİ ÖNER (Adana) — Sen bunları söyleyecek adam değilsin, sende bunları söyleyecek nitelik var mı?..

BAŞKAN — Sayın Deliveli, artık toplayın lütfen.

Rica ediyorum efendim yerinizden müdahale etmeyin, biz gerekli müdahaleyi yapıyoruz.

HAYRİ ÖNER (Adana) — Siz müdahale etmiyorsunuz, dinliyorsunuz orada. Dedikodu senin gibi adamın işidir.

MUSTAFA DELİVELİ (Devamla) — Arkadaşlar, dedikodusu değil, Genel Müdür olarak buraya getirirseniz tarafsızlıktan bahsedemezsiniz. Partizanlıktır.

HAYRİ ÖNER (Adana) — Dedikodu yapıyorsun.

MUSTAFA DELİVELİ (Devamla) — Hayır dedikodu değil.

HAYRİ ÖNER (Adana) — Dedikodu yapıyorsun. Siz bu müesseseleri ağızımıza alacak adam değilsiniz...

MUSTAFA DELİVELİ (Devamla) — Benim ağızımdan çıkan sana sermaye olur.

AHMET CEMİL KARA (Trabzon) — Sana mı düşüyor müdafaa?.. Sen kim oluyorsun? Sen mi müdafaa ediyorsun?..

BAŞKAN — Beyler lütfen oturun yerinize.

MUSTAFA DELİVELİ (Devamla) — Arkadaşlar...

HAYRİ ÖNER (Adana) — Bağımsız yargı organları burada yerilmez, öğrenin.

AHMET CEMİL KARA (Trabzon) — Sen öğrenirsin...

BAŞKAN — Sayın Deliveli, lütfen toplayın.

MUSTAFA DELİVELİ (Devamla) — Bitiriyorum, bitiriyorum.

Arkadaşlar...

HAYRİ ÖNER (Adana) — Utanın be.

AHMET CEMİL KARA (Trabzon) — Sen utan. Buranın Reisi misin sen?

BAŞKAN — Sayın senatörler, lütfen oturun yerinize.

Deliveli, lütfen bitirin artık.

MUSTAFA DELİVELİ (Devamla) — Arkadaşlar; özgürlükçü demokrasiden bahsediyorsunuz, herseyi bu kürsüden söylediniz...

HAYRİ ÖNER (Adana) — Ediyoruz tabii. Tekelinizde değil özgürlük.

MUSTAFA DELİVELİ (Devamla) — Biz de duyduğumuzu söyleyeceğiz. Ancak diyorum ki, isim de biliyorum, söylenen yeri de biliyorum diyorum; gelir benden sorarsın, söyleyemezsem o zaman söylersin. Özgürlükten bahsediyorsunuz, siz getirdiniz partizanlığı. Bugün Anadolu Ajansının tahsisatını kestiniz, Ziraat Odalarının tahsisatını kestiniz...

BAŞKAN — Sayın Deliveli, verdiğiniz önerge çerçevesinde kalm efendim, lütfen. Lütfen bağlayın efendim.

FEVZİ ÖZER (Muğla) — Ne alakası var bunun, bu sözlerin.

NEJAT SARLICALI (Balıkesir) — Yargıtay'ın ilamları konuşur, dedikodu değil.

BAŞKAN — Sayın senatörler, yerinizden konuşmayın, rica ederim.

NEJAT SARLICALI (Balıkesir) — Danıştay şöyle söylemiş de, azaları böyle söylemiş... Bunlar dedikodu.

MUSTAFA DELİVELİ (Devamla) — İlam da konuştuğuna göre...

NEJAT SARLICALI (Balıkesir) — Ayrıdır, getir, o ilamı görelim.

BAŞKAN — Beyefendi, lütfen yerinizden konuşmayın. Böyle bir usul yok. Yapmayın efendim.

MUSTAFA DELİVELİ (Devamla) — Anayasa Mahkemesinin kararları yerine gelince kabul ediyorsunuz.

BAŞKAN — Sayın Deliveli, lütfen bağlayınız.

MUSTAFA DELİVELİ (Devamla) — Bitiriyorum efendim.

Arkadaşlar;

Bir tarafsız olarak buraya getirilmesi lazım gelen dediğiniz adam tarafsız değildir. Bu adam geldiği takdirde partizanlık yapmış olabilirsiniz. Bizim endişemiz, Anadolu Ajansı gibi bir müessesenin parasını bütçeden çıkarmış olmamız, kayyum tayin etmek için getirmiş, mahkemeye müracaat etmiş olduğunuz in-

sanlar arasında hepsi memur ve sizde avukat olanlar, sizde memur olan insanların bulunmuş olması, sizin bu gibi bitaraf olması lazım gelen müesseselere...

BAŞKAN — Sayın Deliveli, sözüünüzü keseceğim efendim...

MUSTAFA DELİVELİ (Devamla) — ...el atmanızın neticesidir. Onu hatırlatmak isterim.

Saygılar sunarım. (AP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz efendim.

HİLMİ NALBANTOĞLU (Erzurum) — Senin için de söylenenleri söyleyelim mi Sayın Deliveli?..

MUSTAFA DELİVELİ (Hatay) — Hesap verdik geldik, bizim ahmız ak.

BAŞKAN — Lütfen yerinizden konuşmayın efendim.

DEVLET BAKANI AHMET ŞENER (Trabzon Milletvekili) — Sayın Başkan, müsaade eder misiniz, cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN — Gündem dışı konuşmaya cevap diye bir şey yoktur efendim Tüzüğümüzde.

2. — *Eskişehir Üyesi Ömer Ucuza'nın, Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Gazetecilik Yüksekokulunda cereyan eden olaylara dair gündem dışı demeci.*

BAŞKAN — İkinci gündem dışı talebini okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Gazetecilik Yüksekokulunda cereyan eden bir olay hakkında gündem dışı söz verilmesini dilerim.

Eskişehir Senatörü
Ömer Ucuza

BAŞKAN — Buyurun efendim.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Büyük Atatürk, Türk Devletinin temelinde yatan aziz milletimizin büyük evlatları şehitlerimiz, kadın, erkek ve çocuk çocuk 50 küsur yıldan beri aziz Atatürk'ün gösterdiği yolda kemali ciddiyetle büyük Türk Devleti yaşamaktadır. Bu devletin yaşaması ve bu ülkenin milletle bölünmez bütünlüğünü muhafaza için siz aziz, değerli üyeler bu kürsüden yemin ettiniz ve yemin ettik. Maalesef bugün, tüyü bitmemiş yetimlerin ödediği vergiyle kapıları açık tutulan ve son Türk Devletinin ebediyete kadar yaşamasının sağlanması için, gençliğin milliyetçi yetişmesi için açılmış olan üniversitelerimiz, yüksekokullarımız ve diğer okullarımız, gözbebeğimiz olarak üzerinde titreyerek kapılarını açık tutmak istiyoruz.

Maalesef, öğrendiğimize göre Siyasal Bilgiler Fakültesi ve ona bağlı Basın ve Yayın Yüksekokulunda bir komünist ülkenin, bir komünist liderinin ölümü amacıyla dershanelerin kapısına maalesef orak - çekiçli bayraklar asılmış ve dershaneye giren herkes bu bayrağın altında eğilerek geçmekte.

Değerli arkadaşlarım;

Türkiye Cumhuriyetinin bir Bayrak Kanunu vardır. Yabancı ülkelere ait bayrakların ne zaman, nerede, nasıl asılacağı bir kanuni mevzuat içerisinde tespit edilmiştir. Herkesin istediği yerde, istediği millet bayrağını asmaya hakkı yoktur.

Bu nedenle huzurunuzda geldim. Keyfiyeti Yüce Kurulun itilama arz ediyorum. Biz bu kürsüden Devletimizin bağımsızlığı, milletimizin bütünlüğü için yemin etmiş kişiler olarak meselenin üzerinde hassasiyetle duralım.

Okullardan, Devlet dairelerinden Türk büyüklerinin resimlerini indiren Hükümete sesleniyorum. Görev yapacak yer burasıdır. Huzurunuzda Cumhuriyetin savcılarına sesleniyorum. Lütfen hem Hükümet hem savcılar görevlerini yapsınlar.

Yüce Heyete saygılar sunarım. (AP sıralarından alkışlar).

BAŞKAN — Teşekkür ederiz efendim.

3. — *Hatay Üyesi Mustafa Deliveli'nin, TRT'ye Genel Müdür tayini konusundaki gündem dışı demeci hakkında Devlet Bakanı Ahmet Şener'in açıklaması.*

BAŞKAN — Sayın Şener, bana bir tezkere göndermişsiniz, okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Hükümet adına TRT Genel Müdürünün atanması hakkında açıklama yapmak üzere söz istiyorum.

Ahmet Şener

Devlet Bakanı

BAŞKAN — Şimdi efendim; «Açıklama» şeklinde size söz veremeyiz.

DEVLET BAKANI AHMET ŞENER (Trabzon Milletvekili) — Gündem dışı söz istiyorum.

BAŞKAN — Gündem dışı söz istiyorsunuz.

Buyurunuz efendim.

DEVLET BAKANI AHMET ŞENER (Trabzon Milletvekili) — Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, muhterem senatörler;

TRT Genel Müdürünün atanması konusu, Danıştayca verilmiş olan bir kararın Hükümet tarafından tatbikidir. Bundan başka bir muamele yapılmış değildir.

Biz Hükümet olarak, bu tarihe kadar Damıstayca verilmiş olan kararlar olduğu gibi bundan sonra da verilmiş olan kararları, var olursa, elbette tatbik edeceğiz. Çünkü, yasalara, Anayasaya inancımız budur. Saygular sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederiz efendim.

FERİD MELEN (Van) — Hükümet karar verdi mi? Hükümet adına konuşuyorsunuz. Bu konuda Hükümetin kararı var mı? Benim bildiğim yoktur.

DEVLET BAKANI AHMET ŞENER (Devamla) — Müsaade eder misiniz Sayın Başkanım?

BAŞKAN — Efendim, böyle karşılıklı konuşma olmaz.

Lütfen efendim iki kelime ile cevaplayınız.

DEVLET BAKANI AHMET ŞENER (Devamla) — Eğer Tüzük buna müsaade ederse Sayın Ferid Me-len arkadaşımızın sualine cevap vereceğim. Eğer Tüzük müsaade etmiyorsa iki ile değildir Sayın Başkanım; ikisinden birisini..

BAŞKAN — Efendim, Tüzüğümüzde böyle bir madde yok.

DEVLET BAKANI AHMET ŞENER (Devamla) — Yoksa; cevabını sonradan kendisine veririm.

BAŞKAN — Teşekkür ederiz.

4. — *Parlamentolararası Birliği Türk Grupunda açık bulunan üyeliğe Ankara Üyesi Yiğit Köker'in grupunca aday gösterildiğine dair Başkanlık tezkere-si. (3/1295)*

BAŞKAN — Efendim, gündem dışı konuşmalar bitmiştir. Gündemimizin sunuşlar kısmına geçiyorum. Tezkereler var, okutuyorum :

Genel Kurula

Parlamentolararası Birliği Türk Grupunda açık bulunan üyeliğe, Ankara Senatörü Sayın Yiğit Köker, Grupunca aday olarak gösterilmiştir.

Yüksek Genel Kurulun bilgilerine arz ederim. Saygılarımla.

Sırrı Atalay

Cumhuriyet Senatosu Başkanı

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

5. — *Türkiye Avrupa Ekonomik Topluluğu Karma Parlamento Komisyonuna, siyasi parti gruplarınca seçilen aday üyelere dair Başkanlık tezkere-si. (3/1294)*

Genel Kurula

Türkiye Avrupa Ekonomik Topluluğu Karma Parlamento Komisyonuna aşağıda ad ve soyadlarıyla seçim bölgeleri belirtilen üyeler siyasi parti grup-larınca aday olarak seçilmişlerdir.

Yüksek Genel Kurulun bilgilerine arz ederim. Saygılarımla.

Sırrı Atalay

Cumhuriyet Senatosu Başkanı

Sayın Orhan Vural (CHP Ordu Senatörü),
Sayın Fikret Gündoğan (CHP İstanbul Senatörü),
Sayın Safa Yalçuk (AP Çorum Senatörü),
Sayın Şerafeddin Paker (AP Antalya Senatörü),
BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

6. — *Sayın üyelere bazılarına izin verilmesine dair Başkanlık tezkere-si. (3/1293)*

Genel Kurula

Aşağıda adları yazılı Cumhuriyet Senatosu üyelerinin huzarlarında gösterilen müddetlerle izinli sayıl-maları hususunun Genel Kurula arzı Başkanlık Diva-mının 1 . 3 . 1978 tarihli toplantısında kararlaştırıl-mıştır.

Keyfiyet yüce tasviplerinize arz olunur.

Sırrı Atalay

Cumhuriyet Senatosu Başkanı

Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Erdoğan Adağ, mazeretine binaen 24 . 1 . 1978 tarihinden iti-baren 15 gün.

Cumhuriyet Senatosu Manisa Üyesi Rubi Tun-kan, hastalığına binaen 10 . 2 . 1978 tarihinden iti-baren 20 gün.

Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca S. Ü. Adile Ayda, hastalığına binaen 9 . 2 . 1978 tarihinden itibaren 20 gün.

Cumhuriyet Senatosu Antalya Üyesi Reşat Oğuz, mazeretine binaen 1 . 2 . 1978 tarihinden itibaren 15 gün.

Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi Şeref Kayalar, hastalığına binaen 6 . 2 . 1978 tarihinden itibaren 20 gün.

Cumhuriyet Senatosu Malatya Üyesi Hamdi Özer, hastalığına binaen 18 . 1 . 1978 tarihinden itibaren 89 gün.

BAŞKAN — İstanbul Üyesi Sayın Erdoğan Adağ'ın mazeretine binaen 24 . 1 . 1978 tarihinden iti-baren 15 gün izinli sayılmasını oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Manisa Üyesi Ruhi Tunakan'ın hastalığına binaen 10 . 2 . 1978 tarihinden itibaren 20 gün izinli sayılmasını oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Cumhurbaşkanınca S. Ü. Adile Ayda'nın, hastalığına binaen 9 . 2 . 1978 tarihinden itibaren 20 gün izinli sayılmasını oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Antalya Üyesi Reşat Oğuz'un, mazeretine binaen 1 . 2 . 1978 tarihinden itibaren 15 gün izinli sayılmasını oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bursa Üyesi Şeref Kayalar'ın hastalığına binaen 6 . 2 . 1978 tarihinden itibaren 20 gün izinli sayılmasını oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Malatya Üyesi Hamdi Özer'in, hastalığına binaen 18 . 1 . 1978 tarihinden itibaren 89 gün izinli sayılmasını oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7. — İki aydan fazla izin alan Manisa Üyesi Ruhi Tunakan ile Malatya Üyesi Hamdi Özer'e ödeneklerinin verilebilmesine dair Başkanlık tezkeresi. (3/1272)

Genel Kurula

17 nci toplantı yılı içinde iki aydan fazla izin alan Cumhuriyet Senatosu Manisa Üyesi Ruhi Tunakan ile Malatya Üyesi Hamdi Özer'in ödeneklerinin verilebilmesi İçtüzüğü'nün 146 ncı maddesi gereğince Genel

Kurulun kararına bağlı olduğundan keyfiyet yüce tensesplerine arz olunur.

Sırrı Atalay

Cumhuriyet Senatosu Başkanı

BAŞKAN — Sayın Hamdi Özer ve Sayın Ruhi Tunakan'a ödeneklerinin ödenmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8. — DİSK'e kayıtlı işçiler hakkında kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev süresinin 2 ay uzatılmasına dair tezkeresi. (3/1288, 10/56)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun 16.10.1977 tarihli 84 ncü Birleşiminde kurulması kabul edilen DİSK'e bağlı işçilere yapılan baskı hakkında kurulan Araştırma Komisyonumuzun görev süresi 28 . 2 . 1978 tarihinde sona ermiştir.

İçtüzüğü'müzün 136 ncı maddesi gereğince 28 . 2 . 1978 tarihinden başlamak üzere iki ay müddetle çalışma süresinin verilmesini arz ederim.

Saygılarımla.

Hayri Öner

Araştırma Komisyonu Başkanı

BAŞKAN — Efendim, okunan tezkerede adı geçen Komisyona 28.2.1978 tarihinden başlamak üzere iki ay müddet verilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

VI. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) SÖZLÜ SORULAR

1. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Fethi Çelikbaş'ın, bir tekstil anonim şirketinin, teşvik belgesine uygun olarak ithal etmek istediği İsviçre mamulü makinelerine dair Sanayi ve Teknoloji Bakanından sözlü sorusu. (6/65)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

7.3.1978 Salı 35 nci Birleşim gündeminin 4 ncü

sırasında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca cevaplandırılmasını istediğim sözlü sorunun yazılıya çevrilmesini müsaadelerinizle arz ederim.

Fethi Çelikbaş

Cumhurbaşkanınca S. Ü.

BAŞKAN — Gereği yapılacaktır.

V. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — 13 . 7 . 1965 tarih ve 648 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 111 nci maddesinin değiştirilmesi ve bu Kanuna bir ek geçici madde eklenmesi hakkında Kanunun Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. M. Meclisi : 1/95, C. Senatosu : 1/557) (S. Sayısı : 762) (1)

BAŞKAN — Sayın senatörler, Anayasa ve Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Zihni Betil'in bir önergesi var, okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Yüce Başkanlığına

13 Temmuz 1968 gün ve 648 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 111 nci maddesinin değiştirilmesi ve bu Kanuna bir ek geçici madde eklenmesi hakkında Kanun ile Komisyonumuzun raporu basılmış ve sayın üyelere dağıtılmış bulunmaktadır.

Anılan Yasa Millet Meclisi Yüce Başkanlığınca Anayasa Komisyonuna 25 Şubat 1978 gününde havale edilmiş ve Millet Meclisi Genel Kurulunun 1 Mart 1978 günlü 120 nci Birleşiminde kabul edilerek aynı gün Cumhuriyet Senatosuna gönderilmiştir.

Cumhuriyet Senatosu Yüce Başkanlığı da aynı gün yasayı, Anayasa ve Adalet Komisyonuna havale ettirmiştir. Komisyonumuz, anılan yasanın Millet Meclisindeki görüşme süresinin kısalığını Anayasasının 92 nci maddesi gereğince dikkate alarak ve Cumhuriyet Senatosunun İçtüzüğü'nün 71 nci maddesi de gözönünde bulundurularak yasanın Genel Kurulda öncelikle görüşülmesinin istenmesini karar altına almıştır.

Yukarıda arz edilen nedenlerle bu yasanın gelen kâğıtlardan gündeme alınarak görüşmelerin bitimine kadar gündemdeki bütün işlere takdimen öncelikli görüşmelerini arz ve teklif ederim.

Saygılarımla.

Zihni Betil

**Anayasa ve Adalet Komisyonu
Başkanı**

BAŞKAN — Adı geçen Siyasi Partiler Kanununun gelen kâğıtlardan gündeme alınmasını oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(1) 762 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

Efendim, İçtüzüğü'nün 71 nci maddesi gereğince Cumhurbaşkanımızca veto edilen kanunların öncelik ve ivedilik kararı alınmaksızın aynı prosedüre tabi olmaları gerekir.

AHMET TAHTAKILIÇ (Uşak) — Veto değil, tekrar müzakeresi isteği ile.

BAŞKAN — Geri gönderme, geri gönderme efendim.

Öncelikle görüşülmesini oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi kanunun müzakeresi için söz isteyen üyelerin isimlerini yazacağım efendim.

Komisyon lütfen yerini alsın efendim.

Raporun okunup, okunmaması hususunu oylarınıza sunacağım: Raporun okunmasını isteyenler... Okunmamasını isteyenler... Rapor okunmayacaktır.

Söz isteyen sayın üyeler?... Yok.

ZEYYAT BAYKARA (Cumhurbaşkanınca S. Ü.) — Var, var.

BAŞKAN — Kim efendim?... Buyurunuz Sayın Baykara.

Sayın Baykara, şahsınız adına mı, grup adına mı?...

ZEYYAT BAYKARA (Cumhurbaşkanınca S. Ü.) — Grup adına Sayın Başkan.

BAŞKAN — Peki, teşekkür ederim.

CUMHURBAŞKANININCA S. Ü. GRUPLU ADINA ZEYYAT BAYKARA (Cumhurbaşkanınca S. Ü.) — Sayın Başkan, değerli senatörler;

Siyasi Partiler Kanununun 111 nci maddesini değiştiren 2112 sayılı Kanun, Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından Anayasasının 93 nci maddesi gereğince bir daha görüşülmek üzere 24 Şubat 1978 tarihinde Meclislere geri gönderilmiştir. Adı geçen Kanun daha önce, teklif tarihinden, her iki Mecliste, kanunlaşma tarihine kadar geçirdiği sürenin kısalığı nedeniyle, kazandığı şöhrete yaraşır bir biçimde, bu defa da geri gönderildiği tarihten hemen bir gün sonra, yani 26 Şubat 1978 tarihinde Millet Meclisi Anayasa Komisyonundan, Meclislerce kabul edilmiş olan eski şekliyle aynen geçmiş ve 1 Mart 1978 tarihinde Millet Meclisince aynı metin onaylanarak, ayrı gün Cumhuriyet Senatosuna gönderilmiştir. Kanunun, Senato Anayasa Komisyonunda görüşülüp çoğunlukla kabul edilmesi 3 Mart 1978 günü olmuştur.

Şimdi de Yüce Senatonun Genel Kurulunda konuyu tekrar görüşmekteyiz.

Sayın senatörler;

Siyasi Partiler Kanununun 111 nci maddesinde yapılmak istenilen değişiklik üzerinde Senatoda yapılan ilk müzakerelerde, Cumhurbaşkanınca Seçilen Üyeler Grubu adına yaptığım konuşmada da belirttiğim gibi, bu Kanun teklif edildiği günden bugüne kadar geçirdiği aşamalar itibarıyla, Türk yasama tarihinde gerçekten rekor bir süratle kanunlaşmıştır.

Meclislerimizin böyle bir süratle çalışmasından hepimizin sevinmesi gerekir; ancak Millet Meclisinin, Senatonun ve komisyonların gösterdiği bu acelenin, sayın bir milletvekilini yasaların pençesinden kurtarmak için olduğu gerçeğini de hepimiz samimiyetle kabul etmemiz lazım gelir. Esasen işin acı tarafı ve başta Parlamento olmak üzere bütün toplumumuza derin derin düşündürmesi gereken yönü de budur. 12 - 13 yıldan beri hiç kimsenin, hiçbir siyasi partinin şikâyetçi olmadığı bir yasa hükmü, bir milletvekiline uygulanmak istenince hemen anında bunu önleyici kanun teklifi yapılmakta, komisyonlar, Meclis ve Senato Genel kurulları hemen toplanarak karar almaktadır. İş çok önemlidir çünkü. Çünkü, bahis konusu olan yüce dinimizi politikaya alet ettiği iddia edilen bir milletvekiline, mevcut yasa hükmünü uygulamamaktır; ama öte yanda fakir, yoksul, dar gelirli, emekli işçi, milyonlarca vatandaşımızın yıllardan beri bekledikleri, özledikleri yeni kanunlar, yeni düzenlemeler varmış, bunların geciktirilmesinde, bunların sıralarını daha da beklemelerinde bir sakınca görülüyor.

Hepimiz burada toplanır, bütçe müzakerelerine ara vererek ve düşünülebilecek her çareye başvurarak öncelikle bir milletvekilinin yakasını yasalardan nasıl kurtaracağımızı araştırır, dururuz. Bu durum ve tutumdan hepimize düşecek bir sorumluluk payı olsa gerek.

Sayın senatörler;

648 sayılı Kanunun, «Parti yasaklamaları» ile ilgili hükümlerine aykırı hareketlere uygulanacak işlem, aynı Kanunun 111 nci maddesinde gösterilmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanınca bir daha görüşülmek üzere geri gönderilip halen müzakere ettiğimiz kanun, bu maddede parlamenterler yararına bir değişiklik getiriyor.

Yasa teklifi, yasa fiili işleyen eğer milletvekili ya da senatör ise - bir daha tekrar ediyorum - yasa fiili işleyen eğer milletvekili ya da senatör ise, Cumhuriyet Başsavcısının bu şahsın partiden ihracını isteyebilmesi için, suç niteliğindeki bu fiilin kesinleş-

miş mahkeme kararıyla sabit olmuş bulunması gerekecektir bundan böyle.

648 sayılı Kanunun 111 nci maddesinde yapılmak istenen değişiklik budur. Halen, Başsavcı bu fiili işlemiş olduğu kanısına vardığı parti üyelerinin, ister parlamenter olsun ister olmasın, partiden ihracını ilgili siyasi partinin genel başkanlığından istemekte, siyasi parti bu isteğe Yargıtay Ceza Dairelerinin Başkanlarından oluşan Parti Yasaklarını İnceleme Kurulunda itirazda bulunabilmektedir. Kurulun itirazı ret kararına uyulmaması halinde de Anayasa Mahkemesinde dava açılabilir, açılabilir. Anayasa Mahkemesi fiilin 111 nci maddenin (3-A) bendine girdiğini tespit ederse, o zaman ilgili siyasi partiyi kapatır.

Sayın senatörler;

Burada bir noktayı belirtmekte yarar görüyorum. Bu Kanun değişikliğine taraftar olanlar, başsavcının siyasi partileri kapatma yetkisinin yersizliğinden söz etmektedirler. Bu iddia kesinlikle yanlıştır. Başsavcı ne resen parti kapatabilir ne de herhangi bir parti üyesini kendi başına kesin olarak partiden ihraç edebilir. Bir siyasi partiyi ancak Anayasa Mahkemesi kapatabilir. Bir parti üyesi kesin olarak; ancak Parti Yasaklarını İnceleme Kurulu kararıyla partiden çıkarılabilir. Bunu böylece bilmekte yarar vardır. Başsavcının bu konuda yaptığı, sadece Cumhuriyetin savcısı olmak görevidir.

Değerli arkadaşlarım.

Biraz önce verdiğim izahattan da anlaşılacağı gibi, Siyasi Partiler Kanununun değişiklikten önceki hali ile parti yasaklamalarına aykırı harekette bulunan parti üyeleri arasında parlamenter - parlamenter olmayan ayrımı yapılmaksızın aynı hükümler uygulanmaktadır. Bu suretle, aynı partinin üyeleri arasında bir eşitlik sağlanırken, siyasi partiler arasında da eşitlik sağlanmış olmaktadır.

Halbuki görüşme konumuz olan 111 nci madde değişikliği bu eşitliği tamamen bozacaktır. Çünkü, parti yasaklamalarına uymaması dolayısıyla partiden ihraç istenen kimse eğer milletvekili ya da senatör ise, değişiklikte öngörüldüğü şekilde bunun partiden ihracının istenebilmesi için; evvela suç niteliğinde olan böyle bir fiili işlediğinin kesinleşmiş mahkeme kararıyla sabit olması, bunun için ise dokunulmazlığının kaldırılmış bulunması gerekecektir. Dokunulmazlığın kaldırılmasındaki uygulama ve geleneği Yüce Heyetimize hatırlatmama gerek yoktur sanırım.

Buna karşılık, parti yasaklarına uymayan sade bir parti üyesinin yasama dokunulmazlığı gibi bir siperin arkasına sığınmak olanağı yoktur. O halde, bu vatandaş kolaylıkla partiden ihraç edilebilecek ve bu ihracın sonuçlarına katlanacaktır. İşte büyük eşitsizlik buradadır.

Öte yandan, örneğin parlamenter olmayan bir siyasi parti genel başkanı yasaklara aykırı fiilleri dolayısıyla kolayca takibata maruz kalıp, partisinden çıkartılabilir ve giderek partisi kapatılabilir. Parlamenter olan bir genel başkan ise, fiilinin karşılığını rahatlıkla erteletebilecektir. Bu erteleme'nin sonuçlarının ne olduğunu da hepimiz tahminden öte biliyoruz. Haklarında sayısız denecek kadar çok Siyasi Partiler Kanununa aykırı suç dosyası hazırlanarak dokunulmazlıkların kaldırılması için Meclislere gönderilmiş olan bazı parlamenterlerin bu dosyaları genel af kanunlarının en başta gelen konuları olmuş, böylelikle bunlar takibattan kurtularak aynı fiilleri yeniden sürdürmek olanağını bulmuşlardır.

Değerli arkadaşlarım,

Ashnda, Devletin bağımsızlığını vatanın ve milletin bütünlüğünü koruyacağına, demokratik ve laik Cumhuriyet ilkelerine bağlı kalacağına yemin etmiş bir kişinin, çoğu Devletin bekasına ilişkin olan parti yasaklarına uymaması, sonuca daha çabuk ulaştırılması gereken bir hal sayılmak gerekir. Oysa, 111 nci maddenin 3/A bendinde yapılan değişiklik durumu tersine işletecektir. Bu gibi haller, belki de hiç bir adli işleme tabi tutulmadan yıllarca bekleyecek veya sonuçta affa uğrayacaktır.

Sayın üyeler,

Sayın Cumhurbaşkanınca geri gönderilen 2112 sayılı Kanunla Siyasi Partiler Kanununa eklenen ek geçici madde ile bu Kanun, geçmişe geçerli, başka bir deyişle makalede şamil bir duruma sokulmaktadır. Hukuk kurallarına aykırı olan bu düzenlemeden de faydalanacak olanlar, şüphesiz parti üyesi sade vatandaş değil, yasama dokunulmazlığından faydalanan milletvekilleri ve senatörler olacaktır.

Değerli arkadaşlarım,

Bu Kanun değişikliği üzerindeki ilk görüşmede Grupum adına yaptığım açıklamada üzerinde özellikle durduğumuz eşitsizlik, işte bu eşitsizliklerdir.

Değerli arkadaşlarım,

Bu Kanunun Senatoda ilk görüşülmesi sırasında da belirttiğim gibi, Siyasi Partiler Kanununda partiden çıkarılmayı ya da bir partinin kapatılmasını gerektirebilecek fiiller; Cumhuriyetin, milli egemenliğinin, ülke bütünlüğünün, laiklik ilkesinin, Atatürk

devrimlerinin, demokratik düzenin korunmasına karşı girişilebilecek fiillerdir. Kanaatimiz odur ki, Sayın Cumhurbaşkanınca geri gönderilen 2112 sayılı Kanun bu haliyle gerçekleştiği takdirde; özellikle Türk Ceza Kanununun 141, 142 ve 163 nci maddelerinde yer alan suçlar, eğer bunları işlemek arzusunda ve eğiliminde olanlar varsa, bunlar tarafından daha kolaylıkla ve rahatlıkla işlenebilecektir. Başka bir deyimle, bu Kanun, Devlet ve Cumhuriyet aleyhine olan bu fiilleri artıracak, ayrıca politik baskıların, politik çıkarların ve politik yatırımların bir aracı olacaktır. İddia edildiği gibi fikir ve düşünce özgürlüğü ile hiç bir ilişkisi bulunmayan bu Kanunun bu haliyle kesin olarak kanunlaşması toplumumuza faydadan çok zarar getireceği inancıyla Grupum adına hepinize saygılar sunuyorum. (Cumhurbaşkanınca S. Ü. sıralarımdan alkışlar.)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz efendim.

Başka söz isteyen var mı efendim?.. Yok.

Sayın Komisyon buyurunuz efendim.

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HAYRİ MUMCUOĞLU (Tekirdağ) — Sayın Başkan, Cumhuriyet Senatosunun çok değerli üyeleri;

Kişiliğine çok saygı duyduğum Sayın Baykara konuşmasaydı, şüphesiz Komisyon adına da söz almayacaktık.

Konuşmalarındaki sırayı izleyerek arzı cevap etmek zorunluğunda kaldığımı evvelâ belirtmeliyim. Yasa teklifinin ki, bugün Kanun halindedir süratle ele alınması Cumhuriyet Senatamız için yasal bir zorunluktur. Eğer biz, bu Kanunu Sayın Cumhurbaşkanının geri göndermelerinden ve Millet Meclisinde tekrar kabulünden sonra Komisyonunda savsaklasak yasa 15 gün içinde Millet Meclisinden kabul edildiği şekliyle muameleye tabi tutulur.

Değerli arkadaşlarım;

Bu hususu böylece belirttikten sonra Sayın Baykara'nın değindiği diğer hususlara da kısaca temas etmek isterim Komisyonumuz toplanmaya katılanların oy birliğiyle aldığı kararda, eski görüşünde direnmiştir. Gerçekten, Siyasi Partiler Kanununun 111 nci maddesinde yapılan değişiklik son raporumuzda da belirttiğimiz gibi, Siyasi Partiler Kanununun 4 nci kısmında yer alan fiillerin bir kısmının suç, bir kısmının disiplinler karakterde fiillerden ibaret olduğunun belirtilmesinden ibarettir. Birinci değişiklik budur.

Değerli arkadaşlarım;

111 nci maddenin değişmeden önceki şekilde, (c) bendi incelendiği takdirde görülecektir ki, burada yasa koyucusu 4 nci kısımda yer alan takibe konu olan fiil ayrıca cezai kovuşturmayaya tabi tutulmuşsa, takipsizlik kararı, muhakemenin menî kararı, beraat kararı alındığı takdirde yukarıki fıkraya tevfikan alınmış olan yasaklamalarına da hükümsüz kalacağı belirtilmiştir.

Değerli arkadaşlarım;

Kanunun Cumhuriyet Senatamızda ilk müzakeresi sırasında etraflıca temas edildiği gibi, aslında dördüncü kısımda yer alan bütün fiiller disiplinler karakterdedir. Bunu bilhassa üzerine basarak ısrarla söylüyorum.

Komisyonomuzun Sayın Başkanı Betül'in geçen defa ifade buyurdıkları gibi, dördüncü kısımda yer alan yasaklamalarda daima amaçtan söz edilmiştir. Bunların çoğu müşahhas olaylarda bir suçta vücut verecek nitelikte doğabilir. Bunlar çoğunlukla Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlara vücut verir ki, bu suçların vahameti derkârdır. Bunlar hakkında Cumhuriyet Savcılarının sâkıt kalacağını düşünmek yanlış olur.

Değerli arkadaşlarım;

Ayrıcalıktan söz edilmektedir. Ayrıcalık nerede mevzu bahis olacaktır?.. Eğer parti yasaklamalarını ihlâl edenler Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi olsarlarsa.. Lütfen düşünelim; Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin bir dokunulmazlıkları vardır. Bu dokunulmazlık Anayasadan gelen bir niteliktir. Bunu bir ayrıcalık olarak mütalaa etmek kanaatimizce doğru olmamak icap eder.

Şimdi, Ceza Kanununun İkinci Kitabında yer alan ve çoğu Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlara vücut veren bir fiilden itham edilen milletvekilinin veya Cumhuriyet Senatosu üyesinin burada dokunulmazlığının kaldırılması söz konusu olduğu zaman, Cumhurbaşkanımızın geri gönderme gerekçesinde söz konusu edilen hassasiyeti Parlamento'nun göstereceği de tabiidir.

Değerli arkadaşlarım;

Bir ayrıcalığın söz konusu olmadığına burada tekrar raporumuzda değindiğimiz gibi işaret etmek isterim.

Bizim, suç teşkil etmeyen yasaklamaları işleyenler hakkında Cumhuriyet Başsavcısının önceden Yasaklamaları İnceleme Kuruluna başvurması da müesseseyi daha objektir, daha sağlam bir esasa bağlama

amacıyla tesis edilen bir hükümden ibarettir. Bu nedenle, biz Komisyonomuzda evvelce yapılan ve Cumhuriyet Senatosu Yüce Genel Kurulunun tasvibini alan Kanunun tekrar ilk müzakeresi sonunda kabul edildiği tarzda kabulünü Yüce Senatonun takdirine sunuyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Mumcuoğlu.

Efendim, bu şekilde Kanun teklifinin tümü üzerindeki müzakereler bitmiştir.

Maddelere geçilmesi için açık oy isteyen bir önerge var, okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Sayın Başkanlığına

«13 . 7 . 1965 tarih ve 648 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 111 nci maddesinin değiştirilmesi ve Bu Kanuna bir ek geçici madde eklenmesi hakkında kanunun» maddelerine geçilmesi hususunda ad okunarak açık oylama yapılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Cumhurbaşkanınca S. Ü. Cumhurbaşkanınca S. Ü.

Hüsamettin Çelebi Namık Kemal Şentürk

Cumhurbaşkanınca S. Ü. Cumhurbaşkanınca S. Ü.

Zeyyad Baykara Şerif Tüten

Cumhurbaşkanınca S. Ü. Van

Muhsin Batur Ferid Melen

Cumhurbaşkanınca S. Ü. Cumhurbaşkanınca S. Ü.

Fethi Çelikbaş Sadi Irmak

Cumhurbaşkanınca S. Ü. Cumhurbaşkanınca S. Ü.

Halil Tunç M. Cihat Alban

Tekirdağ

Orhan Öztrak

BAŞKAN — Efendim Sayın Öztrak?.. Yok.

Diğer 10 sayın üye burada olduğuna göre Tüzüğüme göre uygun bir önerge dir.

ALİ OĞUZ (İstanbul) — Sayın Başkan, önerge sahiplerinden 9 kişi var. Sayın Çelikbaş da yok.

HÜSEYİN NAİL KUBALI (Cumhurbaşkanınca S. Ü.) — Beni de lütfen ilâve buyurun.

BAŞKAN — Sayın Çelikbaş burada efendim.

Tamam efendim, şimdi ad okumak suretiyle maddelere geçilmesini oylayacağız efendim. Sayın senatörler, biliyorsunuz, tekrarlayalım;

Kabul, ret, çekinse şeklinde oylama muamele görecektir.

(Konya Üyesi Mukbil Abay'dan başlanarak oylar toplandı)

BAŞKAN — Başka oyunu kullanmayan sayın üye?.. Yok. Oylama işlemi bitmiştir.

Sayın üyeler, 13 . 7 . 1965 tarih ve 648 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 111'nci maddesinin değiştirilmesi ve bu Kanuna bir ek geçici madde eklenmesi hakkındaki Kanunun maddelerine geçilmesi hususunda yapılan açık oylama sonucu; açık oylamaya 69 sayın üye katılmış 47 kabul, 22 red oyu kullanılmış; ekseriyet sağlanamamıştır.

Bu şekilde salonda ekseriyet olmadığından müzakerelere devam etme imkânımız yoktur.

9 Mart 1978 tarihinde toplanmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 16,25

VI. — SORULAR VE CEVAPLAR (Devam)

B) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Sadettin Demirayak'ın, bakanlık kadrolarında kaç kişinin yeniden göreve alındığına, kaç kişinin görev yerinin değiştirildiğine ve Gümrük Vergisinden muaf olarak yurda giren binek otomobillerine dair soru önergesi ve Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı'nın yazılı cevabı. (7/837)

Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 7/837

20.12.1977

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Gümrük ve Tekel Bakanı tarafından yazılı olarak yanıtlanmasına önolmanızı dilerim.

Aydın
Sadettin Demirayak

Soru :

1. Göreve başladığımız günden azınlık Hükümetinin Bakanı durumuna düştüğümüz bugüne kadar Bakanlığınız kadrolarında memur - müstahdem sözleşmeli personel dahil alınmak üzere yeni kaç kişi göreve alınmıştır?

2. Yine bu süre içinde sizden sonra gelen en yüksek dereceli memurdan müstahdemine kadar kaç kişinin görev yerleri değişmiştir?

3. Bu yer değiştirmelerden kaç Danıştayda dava açmıştır?

4. Kaçı emekliliğini istemiştir?

5. Kaçı istifasını vermiştir?

6. 9 Kasım 1977 tarih 16108 sayılı Resmi Ga-

zetedeki yayınlanan tebliğinizde belirlenen yabancı memleketlerden Gümrük Vergisinden muaf olarak Türkiye'ye ne kadar binek otomobil girmiştir?

7. Gümrük Vergisinden muaf olarak başış yolu ile giren otomobillerden Büyük Ülkü Derneğine, Ülkü Ocaklarına, Ülkü Bir'e ne miktar devredilmiştir?

TC

Gümrük ve Tekel
Bakanlığı

2.3.1978

Personel ve Eğitim
Genel Müdürlüğü
Sayı : 132935

Cumhuriyet Senatosu Genel Sekreterliğine

İlgi : 9.2.1978 günlü 13859-6105-7/837 sayılı yazımız.

İlgi yazınızla istenilen Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Sadettin Demirayak'ın Bakanlığımız kadrolarında kaç kişinin yeniden göreve alındığına, kaç kişinin görev yerinin değiştirildiğine ve Gümrük Vergisinden muaf olarak yurda giren binek otomobillerine dair liste ilişikte sunulmuştur.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Tuncay Mataracı
Gümrük ve Tekel Bakanı

Cevap : 1. 300 personel göreve alınmıştır.

Cevap : 2. 420 personelin görev yerleri değiştirilmiştir.

Cevap : 3. Danıştaya dava açan personel :

1. Ali Galip Kayıran,

2. Mustafa Hanlı,
3. Sema Oral,
4. Atilla Elmadağlı,
5. Orhan Tezcan,
6. Yaşar Apak,
7. Naip Yılmaz,
8. Hasan Hüseyin Özcan,
9. Abdullah Gözalan,
10. Nazif Topçu,
11. Reşit Önder,
12. Nihal Gürtan,
13. F. Saman Barbarosoğlu,
14. Alattin Başak,
15. Müjgan Öktem,
16. Alişir İlçe,
17. Ömer Keklikçi,
18. İsmet Tek,
19. Mustafa Karşlı,
20. Asım Sarıoğlu,
21. Hasan Kokoç,
22. Mestur Başaran.

Cevap : 4. Gümrük teşkilatında kendi isteğiyle emekliye ayrılan personel :

Sicil sayısı	Adı ve soyadı
4122	A. Hayat Tınaz
6351	Safer Önen
4180	Hüsamettin Tuncer
5800	Hüseyin Çaylı
1694	Hayriye Özçelebi
2918	Vahide Argın
3248	Kemal Ağca

Muhafaza teşkilatında kendi isteğiyle emekliye ayrılan personel :

Sicil sayısı	Adı ve soyadı
5009	Mehmet Çekiç
4465	Kemal Özbay
4959	Şerafettin Tarhan
5056	Hasan Parlak
5025	Ziya Kalyoncu
5202	Abuzer Kaymak

5434 sayılı Kanunun 40 ncı maddesi gereğince yaş haddinden emekli olan personel :

(Muhafaza Teşkilatından)

4932	Ziyattin Okuldaş
5191	Salih Zeki Yüksel

Sicil sayısı Adı ve soyadı

5197	Mehmet Çalı
4829	İbrahim Erdem
5003	Selahattin Koçakar
4842	M. Rafet Krant
5178	Şevket Çeliker
4615	Kemal Yöntem
5075	Fazlı Özdeş
4067	Mehmet Kılçı
5148	Necati Sertdemir
4673	Emin Yanıkan

Cevap : 5. 47 personel istifasını vermiştir.

Cevap : 6. 1615 sayılı Gümrük Kanununun (8/2-b) maddesi;

«Gerçek ve tüzelkişiler tarafından Türkiye'deki kamu faydasına yararlı derneklere ve kamunun faydasına parasız tahsis edilmiş milli tesislere, resmi teşekküllere, belediye ve köy tüzelkişiliklerine bağış yoluyla gönderilen veya verilen para ile alınıp getirilen ve konularına uygun olduğu Bakanlıkça kabul edilen eşyanın Gümrük Vergisinden muaf olarak ithal edileceği.»

Hükmüne amir olup, bu hükme istinaden 1.8.1977 tarihinden 15.12.1977 tarihine kadar;

1. Resmi Teşekküllere	68
2. Belediyelere	22
3. Köy tüzelkişiliklerine	65
4. Kamu yararına derneklere	7

adet olmak üzere toplam 162 binek otomobilinin Gümrük Vergilerinden muafan ithaline Bakanlığımızca izin verilmiştir.

Cevap : 7. Büyük Ülkü Derneğine, Ülkü Ocaklarına ve Ülkü Bir adına Gümrük Vergisinden muaf olarak bağış yolu ile binek otomobili veya başkaca herhangi bir eşya ithaline Bakanlığımızca izin verilmiştir.

2. — Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Hilmi Nalbantoğlu'nun, Cumhuriyet Senatosu personeline dair Cumhuriyet Senatosu Başkanından sorusu ve Cumhuriyet Senatosu Başkanı Sırrı Atalay'ın yazılı cevabı. (7/862)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Evvelce Başkanlığınıza, Cumhuriyet Senatosu personeline dair vermiş olduğum soru önergemini aşağıdaki şekilde değiştirmiş bulunuyorum.

Bu önergemın yazılı olarak cevaplandırılmasını saygıyla arz ve rica ederim.

19 . 1 . 1978

Erzurum Senatörü
Hilmi Nalbantoğlu

Soru :

1. Cumhuriyet Senatosunun kurulduğu tarihten itibaren 1 Mart 1970 tarihine ve 1 Mart 1974 tarihinden, 1 Mart 1977 tarihine kadarki süreleri arasında Cumhuriyet Senatosuna hangi kadro sınıflarına memur ve müstahdem olarak kaç kişi alınmıştır?

2. Alınan bu personelin öğrenim dereceleri ve halen işgal ettikleri fiili derece ve kademeler nelerdir?

3. Bu personel göreve alınırken, boş kadrolara ait unvan, sınıf, derece ve alınacak personel ilan edilmiş midir?

4. İlan edilmiş ise hangi yayın araçları ile ne zamanlar ilan edilmiştir?

5. İlan edilmemiş ise sebepleri nelerdir?

6. Sözkonusu personel göreve alınırken bir yarışma veya yeterlik sınavı yapılmış mıdır?

7. Yarışma veya yeterlik sınavı yapılmış ise, kimler tarafından hangi esaslara göre yapılmıştır?

8. Yarışma veya yeterlik sınavı yapılmamış ise, sebebi nedir?

9. Genel olarak Cumhuriyet Senatosunda görev yapmak üzere alınan personel, hangi esas ve kıstaslara göre alınmaktadır?

10. Cumhuriyet Senatosunda müktesebini iki veya daha fazla derece üstünden aylık alan memurların;

- İsimleri,
- Memuriyet unvanları,
- Müktesep aylıkları,

11. Bunların her biri,

- Halen hangi derece ve kademedен aylık almaktadır?
- Ne zaman, hangi memuriyet unvanı ve hangi derece ve kademe aylığı ile göreve alınmışlardır?

12. Cumhuriyet Senatosu memurlarına hangi kıstaslara göre üst derece aylıkları verilmektedir?

13. Bunlardan kadre uğrayanlar ile çok kayırlıma durumunda olanlar var mıdır?

14. Bu çok kayırlımlar ile kadre uğrayanlar hakkında Başkanlığımız bir inceleme yapıp hakkaniyetli uygulamayı yapması düşünülmekte midir?

Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
6170-14142 7/862

7.3.1978

Sayın Hilmi Nalbantoğlu

Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi

Cumhuriyet Senatosu personeline dair sormuş olduğunuz 19.1.1978 tarih ve 6170-14142 sayılı yazılı sorunuzun cevabı ilişikte sunulmuştur.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Sırrı Atalay

Cumhuriyet Senatosu Başkanı

Soru 1. Cumhuriyet Senatosunun kurulduğu tarihten itibaren 1 Mart 1970 tarihine ve 1 Mart 1974 tarihinden 1 Mart 1977 tarihine kadarki süreleri arasında Cumhuriyet Senatosuna hangi kadro sınıflarına memur ve müstahdem olarak kaç kişi alınmıştır?

Cevap 1. Cumhuriyet Senatosunun kurulduğu tarihten 1 Mart 1970 tarihine ve 1 Mart 1974 tarihinden 1 Mart 1977 tarihine kadar geçen süre içinde Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına alınan personelin sayısı, yıllar itibariyle kadro sınıflarına göre aşağıda gösterilmiştir.

Yılı	G. İ. H.	Yardımcı		Sağ. ve Yr. S. H.
		Hiz.	Em. Hiz.	
1961	8	2	—	—
1962	—	1	—	—
1963	—	—	—	—
1964	—	—	—	—
1965	2	2	—	—
1966	—	—	—	—
1967	9	13	—	—
1968	—	4	—	—
1969	7	1	—	—
1970	3	2	—	—
1974	5	3	—	1
1975	18	6	—	1
1976	17	8	—	—
1977	11	9	11	—
	80	51	11	2

Soru 2. Alınan bu personelin öğrenim dereceleri ve halen işgal ettikleri fiili derece ve kademeler nelerdir?

Cevap 2. Cumhuriyet Senatosu kurulduğu tarihten 1 Mart 1970 tarihine ve 1 Mart 1974 tarihinden 1 Mart 1977 tarihine kadar geçen sürede Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına atanan personelin atama yılları, öğrenim derecesi ve halen işgal ettikleri fiili derece ve kademeler ile emekli müktesepi aşağıda liste halinde gösterilmiştir.

Yılı	Adet	Öğrenim Derecesi	Emekli müktesebi	Halen aldığı D.	K.
1961	1	İlk	7/1	6	1
1961	1	Orta	5/2	3	1
1961	1	Kız Ens.	6/1	5	1
1961	1	İlk	8/2	6	1
1961	1	Lise	4/2	1	1
1961	1	İTİA	5/2	2	1
1961	1	İlk	8/3	6	1
1961	1	Lise	5/1	4	1
1961	1	Hukuk	4/3	2	1
1961	1	Lise	7/2	6	1
1962	1	İlk	8/2	6	1
1965	1	Lise	9/3	7	1
1965	1	Orta	8/1	7	1
1965	1	İlk	8/1	7	1
1965	1	İlk	6/3	4	1
1967	1	İTİA	6/1	4	1
1967	1	İlk	11/2	9	1
1967	1	İTİA	7/2	6	1
1967	1	Orta	4/2	3	1
1967	1	DTCF	6/3	4	1
1967	1	Lise	9/2	7	1
1967	1	İlk	11/2	9	1
1967	1	Orta	10/3	8	1
1967	1	İlk	10/1	8	1
1967	1	İlk	10/3	8	1
1967	1	İlk	10/3	8	1
1967	1	İlk	10/2	8	1
1967	1	İlk	10/3	8	1
1967	1	İlk	9/1	8	1
1967	1	İlk	10/1	8	1
1967	1	İlk	10/3	8	1
1967	1	İlk	10/3	8	1
1967	1	İlk	9/3	7	1
1967	1	İlk	10/1	8	1
1967	1	Orta	10/2	8	1
1968	1	İlk	11/3	9	1
1968	1	İlk	11/3	9	1
1968	1	İlk	10/2	8	1

Yılı	Adet	Öğrenim Derecesi	Emekli müktesebi	Halen aldığı D.	K.
1968	1	İlk	9/3	7	1
1968	1	Orta	10/3	8	1
1968	1	Lise	9/2	7	1
1969	1	Hukuk	6/1	5	1
1969	1	Lise	9/2	7	1
1969	1	İlk	9/1	8	1
1969	1	İlk	10/1	8	1
1969	1	Orta	8/3	5	1
1969	1	Orta	9/2	7	1
1969	1	İlk	9/2	7	1
1969	1	İlk	11/2	9	1
1970	1	İlk	10/1	8	1
1970	1	Orta	10/2	8	1
1970	1	İlk	11/2	9	1
1970	1	İlk	11/3	9	1
1970	1	İlk	10/2	8	1
1974	1	İTİA	8/4	8	4
1974	1	İTİA	6/1	5	1
1974	1	Kız Ens.	10/3	8	1
1974	1	Sanat Ens.	7/1	6	1
1974	1	Lise	12/3	9	1
1974	1	Orta	12/1	10	1
1974	1	İlk	14/1	12	1
1974	1	Eczacılık Fak.	7/2	4	1
1975	1	Orta	11/1	9	1
1975	1	Orta	12/2	10	1
1975	1	Sekreterlik Ok.	10/3	8	1
1975	1	Orta	10/3	8	1
1975	1	Lise	12/3	10	1
1975	1	Orta	13/1	11	1
1975	1	Sekreterlik Ok.	9/1	8	1
1975	1	İTİA	7/2	6	1
1975	1	Lise	12/2	10	1
1975	1	Lise	12/2	10	1
1975	1	Gaz. Eğ. Ens.	8/4	8	4
1975	1	İTİA	8/2	7	1
1975	1	Kız Ens.	9/2	7	1
1975	1	Gaz. Öz. Yükl. Ok.	7/2	6	1
1975	1	İTİA	8/1	7	1
1975	1	Orta	10/1	8	1
1975	1	Sanat Ens.	11/1	9	1
1975	1	Orta			
1975	1	İlk	13/3	10	1

Yılı	Adet	Öğrenim Derecesi	Emekli müktesebi	Halen aldığı	
				D.	K.
1975	1	İlk	13/2	11	1
1975	1	Tıp Fak.	14/2	12	1
1975	1	Yük. Hem. Ok.	1/4	1	4
1975	1	İlk	7/1	6	1
1976	1	Hukuk - DTCF	14/2	12	1
1976	1	İlk	1/4	1	4
1976	1	İlk	11/3	9	1
1976	1	Orta	13/1	11	1
1976	1	Lise	11/2	9	1
1976	1	Lise	12/1	10	1
1976	1	Hukuk	5/2	4	1
1976	1	Hukuk	5/1	4	1
1976	1	Hukuk	7/3	5	1
1976	1	Hukuk	6/2	5	1
1976	1	Lise	12/3	9	1
1976	1	Lise	11/1	9	1
1976	1	Orta	10/3	8	1
1976	1	Sanat Ens.	6/2	6	2
1976	1	Hukuk	10/8	10	8
1976	1	Orta	9/2	7	1
1976	1	Sanat Ens.	11/3	8	1
1976	1	Orta	13/3	10	1
1976	1	İlk	11/3	8	1
1976	1	İlk	13/3	10	1
1976	1	İlk	12/3	10	1
1976	1	İlk	13/2	11	1
1976	1	İlk	13/2	12	1
1976	1	İlk	14/1	12	1
1976	1	İlk	12/2	10	1
1976	1	İlk	14/2	12	1
1976	1	Lise	12/3	9	1
1977	1	Hukuk - İlk. ve Tic.Y.Ok.	3/1	1	1
1977	1	Lise	12/3	5	1
1977	1	ODTÜ	8/2	6	1
1977	1	Hukuk	2/1	2	1
1977	1	İlk	15/1	15	1
1977	1	Lise	12/3	9	1
1977	1	Lise	12/3	9	1
1977	1	Lise	12/3	9	1
1977	1	Lise	10/1	9	1
1977	1	İTİA	9/3	7	1
1977	1	Orta	10/1	10	1
1977	1	Lise	9/1	9	1
1977	1	Orta	10/1	10	1
1977	1	Orta	9/4	9	4

Yılı	Adet	Öğrenim Derecesi	Emekli müktesebi	Halen aldığı	
				D.	K.
1977	1	Lise	9/5	9	5
1977	1	Orta	9/1	9	1
1977	1	Lise	10/1	10	1
1977	1	Lise	10/1	10	1
1977	1	Orta	9/5	9	5
1977	1	Lise	9/2	9	2
1977	1	Orta	9/5	9	5
1977	1	Orta	13/2	12	1
1977	1	İlk	13/1	13	1
1977	1	İlk	15/1	13	1
1977	1	İlk	15/1	13	1
1977	1	İlk	15/1	13	1
1977	1	İlk	15/1	13	1
1977	1	İlk	15/1	13	1
1977	1	İlk	15/1	13	1
1977	1	İlk	15/1	13	1
1977	1	İlk	15/1	13	1
1977	1	İlk	15/1	13	1
1977	1	İlk	12/1	10	1

SORU 3. Bu personel göreve alınırken, boş kadrolara ait ünvan, sınıf, derece ve alınacak personel ilan edilmiş midir?

Cevap 3. 657 sayılı Devlet Memurları Yasasının 46 ve 47 nci maddeleri, Devlet memuriyetine alınacaklarda boş kadroların duyurulmasını içermekte olup, Devlet memuriyetine alınacaklarda yarışma sınavı zorunluluğunu öngörmektedir. Ancak, yine aynı yasanın 59 ncu maddesi istisnai kadrolara atanacaklar için sınavlar, atama, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin hükümlere bağlı olmak-sızın tahsis edilen derece aylığı ile memur atanacağını öngörmüştür. Bu yasal dayanak uyarınca boş kadrolar ilan edilmemiş ve bu kadrolara atananlar Cumhuriyet Senatosu İçtüzüğü'nün 7 nci maddesinin 7 nci fıkrasına göre işleme tabi tutulmuşlardır. Bu koşullara rağmen Cumhuriyet Senatosuna, aranan şartları haiz ve kalifiye personel bulmak amacıyla 10.10.1970 tarihinden sonra alınan personel için Yüce Başkanlık olurlarıyla kurulan bir komisyon nezaretinde özel sınavlar yapılmıştır. Bu amaçla da anılan tarihten sonra (Tahakkuk memuru, stenograf, daktilo, şoför ve tercüman) kadroları için ilan yapılmıştır.

Soru 4. İlan edilmiş ise hangi yayın araçları ile ne zamanlar ilan edilmiştir?

Cevap 4. 10.10.1970 tarihinden sonra alınan tahakkuk memuru, stenograf, şoför, tercümanlar için aşağıda gösterildiği üzere gerekli ilanlar yapılmıştır?

a) 15.4.1974 tarihinde, Cumhuriyet - Hürriyet - Barış gazetelerinde ilan edilmek suretiyle 2 adet tahakkuk memuru,

b) 9.9.1974 tarihinde Milliyet - Hürriyet - Son Havadis gazetelerinde ilan edilmek suretiyle 2 adet şoför,

c) 30.1.1975 tarihinde Milliyet - Hürriyet - Son Havadis gazetelerinde ilan edilmek suretiyle 1 adet şoför,

d) 22.4.1975 tarihinde Hürriyet - Milliyet - Tercüman gazetelerinde ilan edilmek suretiyle 3 adet şoför,

e) 28.5.1976 tarihinde Hürriyet - Milliyet - Son Havadis gazetelerinde ilan edilmek suretiyle 3 adet şoför,

f) 22.11.1976 tarihinde Hürriyet - Milliyet - Son Havadis - Tercüman gazetelerinde ilan edilmek suretiyle 1 adet şoför,

g) 5.10.1977 tarihinde Cumhuriyet - Milliyet - Politika - Hürriyet gazetelerinde ilan edilmek suretiyle 2 adet tercüman ve 2 adet stenograf, atanmışlardır.

Bunlardan ayrı olarak alınan daktilo, hademe ve diğer yardımcı hizmetler için özel yarışma ve yeterlik sınavları düzenlenmiştir.

Soru 5. İlan edilmemiş ise sebepleri nedir?

Cevap 5. 1.3.1974 tarihine kadar alınan personel için ilan yapılmamıştır, bu süreye kadar geçen zaman zarfında Cumhuriyet Senatosuna atanan personelin % 90'ı Cumhuriyet Senatosunun kuruluşu ile birlikte Millet Meclisi kadrolarından nakledilmişler, % 10'u ise 657 sayılı Yasanın 59 ncu maddesi ve İçtüzüğü'nün 7 nci maddesinin 7 nci fıkrası uyarınca atanmışlardır.

Soru 6. Söz konusu personel göreve alınırken bir yarışma veya yeterlik sınavı yapılmış mıdır?

Cevap 6. Cumhuriyet Senatosu kadrolarının istisnai kadro olmaları nedeni ile ve istisnai kadrolara atanacak personel için 657 sayılı Yasanın 59 ncu maddesi sınav zorunluluğu öngörmediğinden 1.3.1974 tarihine kadar yarışma ve yeterlik sınavı açılmamıştır. Ancak, bu tarihten sonra yasa hükmüne rağmen, verimliliği ve hizmetin işlerliğini sağlamak amacıyla yukarıda açıklanan yarışma ve yeterlik sınavları yapılmıştır.

Soru 7. Yarışma veya yeterlik sınavı yapılmış ise kimler tarafından, hangi esaslara göre yapılmıştır?

Cevap 7. Cumhuriyet Senatosu Yüce Başkanının Olur'u ile Sayın İdare Amirlerinin kendi aralarından seçtikleri birinin Başkanlığında, Genel Sekreter, Özlük İşleri Müdürü, alınacak personelle ilgili birim amiri ile şoförler için Ankara Trafik Müdürlüğüne görevlendirilen bir yetkiliden sınav komisyonları teşkil edilmiştir. Bunlardan tercümanlar için: Yüce Başkanlığın Olurları ile İdare Amiri, Genel Sekreter, Özlük İşleri Müdürü, DTCF'nin ilgili kürsülerinden 2 öğretim üyesi ile Silahlı Kuvvetler İstihbarat ve Dil Okulundan 2 öğretmenin iştiraki ile; Stenograflar için İdare Amiri, Genel Sekreter, Özlük İşleri Müdürü, Tutanak Müdürü ile Millet Meclisi Steno Öğretmeninin iştirakiyle sınav komisyonları teşkil edilmiştir.

Sınavlar alınacak personelin yeterlik, verimlilik, Devlet Memurları Yasasının genel şartlarını taşıma ve hizmetin özel şartlarını taşıma esaslarına göre yapılmıştır.

Soru 8. Yarışma veya yeterlik sınavı yapılmamış ise sebebi nedir?

Cevap 8. Yarışma veya yeterlik sınavlarının yapılmama ve yapılma nedenleri yukarıdaki maddelerde açıklanmıştır.

Soru 9. Genel olarak Cumhuriyet Senatosunda görev yapmak üzere alınan personel, hangi esas ve kistaslara göre alınmaktadır?

Cevap 9. Cumhuriyet Senatosuna alınacak personel esas yönünden:

a) Cumhuriyet Senatosunun çalışma dönemi içerisinde İçtüzüğü'nün 7 nci maddesinin 7 nci fıkrası ile yine aynı maddenin 9 ncu fıkrası uyarınca,

b) Cumhuriyet Senatosunun tatili süresince, İdare Amirinin (birinin, ikisinin veya üçünün) uygun görüşü ve Başkanın onayı ile,

c) Cumhuriyet Senatosu Başkanının onayı ile kurulan komisyon denetim ve gözetiminde yapılan yazılı ve pratik sınav ile hizmete alınmaktadır.

Bu personele uygulanan kıstas : Yazılı ve pratik yapılan sınavlarda 100 üzerinden 50 puandan yukarı not alanlar başarı derecesine göre sıralanmakta, boş kadro adedi kadar en yüksek puan alandan başlamak üzere atamalar yapılmaktadır. 1.3.1974 tarihinden sonra alınan bazı personel için örneğin; daktilolar için kişinin onparmak daktilo yazması ve 1 dakikada hatasız 200 tuş vurabilmesi, emekli müktesebinin alınacak kadroya denk olması, 1 veya 2 üst dereceden fazla derece verilmemesi, hizmetine niteliklerini haiz olması gibi kistastlar ile 7 nci mad-

denin son paragrafında belirtilen kıstaslar dikkate alınmaktadır.

Soru 10. - 11'in cevapları ekli 1 sayılı cetvelde gösterilmiştir.

Soru 12. Cumhuriyet Senatosu memurlarına hangi kıstaslara göre üst derece aylıkları verilmektedir?

Cevap 12. Cumhuriyet Senatosu personelinin alacağı istisnai kadroları eşitlik ve düzen içerisinde uygulayabilmek amacıyla ve Cumhuriyet Senatosu İçtüzüğü'nün 172 nci maddesinde önerilen Personel İç Yönetmeliği çıkarılıncaya kadar yönetim kademesinde hiyerarşik düzeyi kurmak ve Devlet Memurları Yasası hükmü gereğince kadro pramidini muhafaza etmek amacı ile yapılan çalışmalar Yüce Başkanlık Divanına sunulmuş ve Yüce Başkanlık Divanının 19 Ocak 1976 gün ve 3 sayılı kararı uyarınca personelin eğitim durumu, son 2 sicil döneminde aldığı siciller ve hizmet verimi gözönünde bulundurularak emekli müktesepi üzerine aşağıda açıklanan kademe sayıları eklenmek kaydıyla üst derece aylıklarının verilmesi karar altına alınmıştır:

Emekli müktesebi 2 ve 3 nci derece olanlara 2 kademe,

Emekli müktesebi 4 ve 5 nci derece olanlara 3 kademe,

Emekli müktesebi 6 ve 7 nci derece olanlara 4 kademe,

Emekli müktesebi 8 ve 9 ncu derece olanlara 5 kademe,

Emekli müktesebi 10 ve 11 nci derece olanlara 6 kademe,

Emekli müktesebi 12, 13, 14 ve 15 nci derece olanlara 7 kademe verilmektedir.

Soru 13. Bunlardan kadre uğrayanlar ile çok kayırlıma durumunda olanlar var mıdır?

Cevap 13. Cumhuriyet Senatosuna atanan personel içerisinde kadre uğrama ile kayırlıma durumunda olan personel yoktur. Ancak, bazı personelin halen Başkanlık Divanı kararına dayalı prensiplere rağmen fazla üst derece almakta olması bunların evvelce mevcut kadrolara emekli müktesebi düşük olmasına rağmen kadroya atanma şartı olması nedeniyle atandıklarından meydana gelmiştir. Bu durumdaki personel mevcut Divan prensiplerine göre emekli müktesebi ile almakta olduğu üst derece uyum sağlanıncaya kadar terfi ettirilmemektedir.

Soru 14. Bu çok kayırlımlar ile kadre uğrayanlar hakkında Başkanlığınız bir inceleme yapıp, hakkaniyetli uygulamayı yapması düşünülmekte midir?

Cevap 14. Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı emrinde görev yapmakta olan personelden tümünün durumları incelenmiş olup, bu personel için hakkaniyete dayalı, 657 sayılı Devlet Memurları Yasasının 59 ncu maddesinin vermiş olduğu yasal haklara dayalı incelemeler yapılmış ve bu konuda 19 Ocak 1976 tarihli, 29 Kasım 1976 tarihli Başkanlık Divanı kararları uyarınca ve bu kararların içeriğinde mevcut personele kadro yükselmesi açısından gerekli işlemler ve kadro, unvan, yetki ilerlemeleri yaptırılmaktadır.

Soru 10. — Cumhuriyet Senatosunda müktesebini 2 veya daha fazla derece üstünde aylık alan memurların;

I Sayılı Cetvel

- İsimleri,
- Memuriyet unvanları,
- Müktesep aylıkları.

Soru 11. — Bunlardan herbiri,

- Halen hangi derece ve kademedен aylık almaktadır?
- Ne zaman, hangi memuriyet unvanı ve hangi derece ve kademe aylığı ile göreve alınmışlardır?

Cevap 10-11. — Cumhuriyet Senatosunda müktesebinin 2 veya daha fazla derece aylık alan memurların isim, unvan ve müktesepi ile bunların şimdiki (1 . 2 . 1978 itibarıyla) aldıkları derece ve kademeler ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı'na emrine ilk atandıkları tarih, memuriyet unvanı, derece ve kademe aylıkları ile emekli müktesepi aşağıda liste halinde gösterilmiştir.

Adı ve Soyadı	Atandığı tarih	Atandığı tarihteki Unvanı	Em.		Halen (1 . 2 . 1978 itibarıyla)			
			Mük.	Kadrosu	Unvanı	Mük.	Kadrosu	
2 Üst Alanlar								
Orhan Karakurum	1 . 3 . 1961	MBK Daktilosu	450	600	Gen. Sek. Bölüm Amiri	5/2	3/1	
İhsan Engindeniz	4 . 9 . 1969	Hizmetçi Eğ. ve Pres. Me.	800	800	Şef	5/3	3/1	
Saide Deuş	30 . 12 . 1977	Tercüman (ve 1 Yrd. dil)	8/2	6	Tercüman (ve 1 Yrd. dil)	8/2	6/1	
Esin Bayrak	1 . 1 . 1961	Telefon Operatörü	25 TL. yev.		Sek. Dak.	8/2	6/1	
Reyhan Sönmezer	30 . 6 . 1965	Mukayyit	350	500	Sek. Dak.	9/3	7/1	
Zehra Narinoğlu	7 . 6 . 1976	Sek. Dak.	11/2	11/2	Sek. Dak.	11/3	9/1	
Türkân Karadağlı	16 . 6 . 1967	Sek. Dak.	300	450	Sek. Dak.	11/2	9/1	
Nuray Kandemir	18 . 8 . 1975	Sek. Dak.	12/1	9	Sek. Dak.	11/1	9/1	
Vahide İpekçioğlu	1 . 8 . 1975	Sek. Dak.	13/2	10	Sek. Dak.	12/2	10/1	
Yıldız Feyzioğlu	7 . 6 . 1976	Memur	14/2	14/2	Sek. Dak.	13/1	11/1	
Osman Bulut	30 . 5 . 1967	Bakıcı	300	450	Kütüphane memuru	10/2	8/1	
Salih Kurt	22 . 1 . 1961	Tem. Mec. Um. K. Dak. Kâtibî	600	600	Büro Amiri	5/2	3/1	
Yaşar Akkal	27 . 11 . 1972	Memur	7/2	7/2	Büro Amiri	6/2	4/1	
Emin Fersoy	24 . 7 . 1967	Daktilo	350	450	Büro Amiri	6/2	4/1	
Hayrettin Karahüseyinoğlu	9 . 10 . 1973	Sek. Dak.	10/2	9	Sekreter	8/3	6/1	
Aydın Yelutaş	16 . 12 . 1967	Sek. Dak.	300	450	Sek. Dak.	10/2	8/1	
Hülya Kocabey	30 . 9 . 1975	Sek. Dak.	10/1	8	Sek. Dak.	10/3	8/1	
Şakir Kaynakoğlu	17 . 1 . 1970	Daktilo	300	450	Sek. Dak.	10/1	8/1	

C. Senatosu

B : 35

7 . 3 . 1978

O : 1

Halen (1.2.1978 itibarıyla)

Adı ve Soyadı	Atandığı tarih	Atandığı tarihteki Ünvanı	Em.		Ünvanı	Em.	
			Mük.	Kadrosu		Mük.	Kadrosu
Ahmet Uçar	24 . 9 . 1971	Mot. Tev. Me.	13/2	10	Sek. Dak.	10/2	8/1
Tevfik Ilıca	31 . 7 . 1975	Sek. Dak.	10/1	8	Sek. Dak.	10/3	8/1
Ali Dinçer	1 . 8 . 1975	Sek. Dak.	13/3	10	Sek. Dak.	12/2	10/1
Satı Akdemir	1 . 8 . 1975	Sek. Dak.	14/2	11	Sek. Dak.	13/1	11/1
Atilla Göktekin	15 . 12 . 1973	3 ncü sınıf stenograf	7/3	7/3	Musahhih	6/3	4/1
Cengiz Sapmaz	16 . 6 . 1976	Musahhih	11/1	9	Musahhih	11/2	9/1
Nurdan Cantürk	30 . 1 . 1976	Musahhih	13/1	10	Musahhih	12/1	10/1
Oğuz Soydan	18 . 5 . 1970	Siy. Par. arası Müin. Sek.	350	500	Memur	8/3	6/1
Celhti Kozok	31 . 1 . 1961	Kan. Md. 2 nci sınıf memuru	350	500	Kanunlar Md. Yard.	4/3	2/1
Sedat Burnaz	21 . 1 . 1967	Kanunlar Md. memuru	350	500	Kanunlar Md. Şefi	6/1	4/1
Nedime Akman	28 . 7 . 1967	Daktilo	450	700	Kanunlar Md. Şefi	6/3	4/1
Sevim Onur	5 . 5 . 1976	Raportör Yrd.	7/2	5	Raportör Yrd.	7/3	5/1
Ümit Güneş	25 . 6 . 1969	Memur	300	450	Memur	9/2	7/1
Bahtiyar Baysan	4 . 3 . 1970	Ev. ve Arşiv memuru	350	450	Memur	10/2	8/1
Yusuf Canlı	7 . 5 . 1968	Büfe Hizm.	400	500	Memur	10/3	8/1
Canan Kılıç	31 . 10 . 1975	Sek. Dak.	13/3	10	Sek. Dak.	12/2	10/1
Ahmet Örs	30 . 9 . 1975	Sek. Dak.	13/3	10	Sek. Dak.	12/2	10/1
Aliye Er	17 . 6 . 1971	Çamaşırçı ve ütücü	16/1	11	Sek. Dak.	13/1	11/1
M. Nuri Kiper	25 . 4 . 1973	Steno Grup Amiri	6/3	4	Tutanak Md.	3/3	1/1
Doğan Batur	25 . 4 . 1973	Steno Grup Amiri	6/1	4	Tutanak Md. Raportörü	4/3	2/1
Yılmaz Karaca	25 . 4 . 1973	1 nci sınıf stenograf	6/1	4	Tutanak Md. Raportörü	4/3	2/1
Ş. Şenal Günay	25 . 4 . 1973	2 nci sınıf stenograf	9/4	6	1 nci sınıf stenograf	6/3	4/1
Gürhan Özgürel	25 . 4 . 1973	2 nci sınıf stenograf	10/4	6	1 nci sınıf stenograf	6/3	4/1
Yılmaz Erzurum	6 . 10 . 1976	3 ncü sınıf stenograf	12/2	9	3 ncü sınıf stenograf	11/1	9/1
Rifat Yüksel	9 . 5 . 1968	Ocakçı	300	400	Memur	9/2	7/1
Yücel Ersan	26 . 10 . 1973	Sek. Dak.	12/2	10	Sek. Dak.	10/2	8/1
Ali Öztürk	26 . 10 . 1973	Sek. Dak.	15/1	12	Sek. Dak.	10/1	8/1
Ferit Kayam	26 . 10 . 1973	Memur	9/5	7	Özlük İşl. Şefi.	5/3	3/1
Gökhan Evrensev	26 . 10 . 1973	Tahsis memuru	12/4	8	Tahakkuk memuru	9/2	7/1
Mesut Kaplan	9 . 8 . 1977	Tahakkuk memuru	9/3	7	Tahakkuk memuru	9/3	7/1
Şule Çoker	31 . 7 . 1975	Sek. Dak.	10/3	10/3	Memur	9/2	7/1
Nihan Uzun	31 . 7 . 1974	Sek. Dak.	12/2	12/2	Sek. Dak.	10/3	8/1

C Seratofosu

B : 35

7 . 3 . 1978

O : 1

Hüseyin Ünlü	7 . 6 . 1976	Tah. memuru	10/1	10/1	Sek. Dak.	10/3	8/1
Abidin Özbek	9 . 11 . 1973	Trip. şöförü	16/4	12	Şöför	13/2	11/1
Kâzım Özcan	1 . 6 . 1961	Hademe	350	450	Arşiv memuru	8/3	6/1
Aydemir Kozok	24 . 10 . 1968	Kanunlar Md. memuru	350	500	Memur	8/2	6/1
Selahattin Balamber	29 . 9 . 1961	Hademe	300	450	Memur	8/2	6/1
Seyfullah Köse	27 . 7 . 1969	Saymanlık memuru	350	500	Memur	9/2	7/1
Selahattin Yurday	9 . 11 . 1973	Ev. ve Arşiv memuru	13/2	9	Memur	10/3	8/1
Gülizar Kılıç	18 . 5 . 1967	Sek. Dak.	350	450	Sekreter	10/3	8/1
Münevver Baysan	26 . 10 . 1973	Sek. Dak.	14/4	9	Sek. Dak.	11/1	9/1
H. Hüseyin Satioğlu	28 . 2 . 1973	Komiser muavini	9/4	7	Komiser	6/3	4/1
Salim Mertoğlu	28 . 2 . 1973	Polis memuru	10/1	8	Polis memuru	7/3	5/1
Bahtiyar Güver	20 . 3 . 1972	Mübayaa memuru	10/1	8/1	Levazım Md. Şefi	6/1	4/1
Hülya İşin	29 . 3 . 1967	Saymanlık memuru	350	500	Tahakkuk memuru	9/2	7/1
Keziban Pazarbaşı	1 . 11 . 1969	Sek. Dak.	400	600	Anbar memuru	9/2	7/1
Kâmil Nart	29 . 3 . 1967	Evrak ve Arşiv memuru	500	700	Memur	6/3	4/1
Kadriye Yaşinkaya	13 . 5 . 1967	Bakıcı	300	450	Sek. Dak.	11/2	9/1
İsmet Özbek	1 . 6 . 1965	Hademe	400	450	Yönetim memur yard.	7/3	5/1
Turgut Dereköy	3 . 8 . 1961	Hademe	300	450	Teşrifat memur yard.	8/1	6/1
Yusuf Özdemir	18 . 3 . 1968	Hademe	300	400	Teşrifat memur yard.	9/3	7/1
Sait Nara	2 . 6 . 1965	Şöför	500	700	Garaj Amiri (Prof. ehliyetli)	6/3	4/1
Osman Konukman	15 . 5 . 1968	Şöför	300	450	Şöför	9/2	7/1
Zeki Soyoğlu	7 . 6 . 1976	Şöför	14/2	14/2	»	9/2	7/1
Zeki Soyoğlu	1 . 2 . 1968	Şöför	300	450	»	10/2	8/1
Muammer Çan	16 . 7 . 1969	Mot. Tevzi memuru	300	450	»	10/1	8/1
Dursun Karadeniz	13 . 6 . 1975	Şöför	11/1	10	»	10/1	8/1
Kadir Fevzi Halıcı	3 . 2 . 1970	Şöför	300	450	»	11/2	9/1
İsmail Yoldaş	13 . 6 . 1975	Şöför	14/2	14/2	»	11/1	9/1
Hüseyin Lokurlu	25 . 5 . 1967	Bakıcı	300	400	Teksirci	10/3	8/1
Emir Ali Aydın	17 . 5 . 1967	Telefon operatörü	300	450	Cılacı	10/1	8/1
Mehmet Demir	27 . 7 . 1967	Bakıcı	350	450	Hademe	8/3	6/1
Mehmet Yanık	18 . 5 . 1961	Hademe	300	400	»	8/3	6/1
Abdullah Nartak	22 . 5 . 1961	Hademe	400	450	»	8/2	6/1
Süleyman Kaygısız	31 . 8 . 1961	Temizlik işçisi	400	450	»	8/2	6/1
Burhan Erenol	7 . 7 . 1967	Bakıcı	300	400	»	8/2	6/1
Ali Diricanlı	1 . 4 . 1962	Odacı	300	450	»	8/2	6/1
Enver Dinçel	6 . 3 . 1967	Bakıcı	300	450	»	9/3	7/1

Adı ve Soyadı	Atandığı tarih	Atandığı tarihteki Ünvanı	Em.		Ünvan	Em.	
			Mük.	Kadrosu		Mük.	Kadrosu
Kâzım Karadağ	7.5.1968	Bulaşıkçı	400	450	»	9/3	7/1
Muhittin Bircan	11.5.1964	Bakıcı	350	400	»	10/3	8/1
Durmuş Sağın	19.6.1967	Bakıcı	300	400	»	10/3	8/1
Osman Karabacak	1.6.1967	Bakıcı	400	500	»	10/3	8/1
Satılmış Gökdemir	30.5.1967	Bakıcı	300	400	»	10/3	8/1
Nail Yıldız	1.6.1967	Bakıcı	300	400	»	10/3	8/1
D. Ali Yıldırım	7.5.1968	Garson	400	450	»	10/2	8/1
Mustafa Uzun	27.4.1967	Bakıcı	300	450	»	10/2	8/1
Osman Ermencik	27.4.1967	Bakıcı	300	450	»	10/3	8/1
Ahmet Anbaryapan	1.6.1967	Bakıcı	300	400	»	10/2	8/1
Ali Söylemez	22.1.1970	Bahçe Hizm.	400	500	»	10/2	8/1
Ahmet Akça	13.7.1967	Bakıcı	300	400	»	10/1	8/1
Halil Aydoğan	22.1.1970	Bahçe Hizm.	400	500	»	10/1	8/1
Latif Sümer	7.5.1968	Hademe	400	450	»	11/3	9/1
Muhittin İçöz	7.5.1968	Hademe	400	500	»	11/3	9/1
Rıza Reçber	3.6.1969	Hademe	300	400	»	11/2	9/1
Ahmet Çayır	9.2.1970	Hademe	300	400	»	11/3	9/1
Hasan Koral	15.10.1973	Hademe	16/1	14	»	12/2	10/1
Arif Söylemez	5.9.1974	Hademe	15/1	14	»	12/1	10/1
Hasan Tokgöz	31.5.1976	Hademe	15/1	13	»	12/3	10/1
Ali Pişkin	26.10.1973	Hademe	16/1	14	»	13/1	11/1
M. Ali Karadağ	26.10.1973	Gece Bekçisi	16/1	14	»	13/1	11/1
M. Ali Çiçek	26.10.1973	Gece Bekçisi	14/1	13	»	13/1	11/1
Rifat Ceyhan	31.10.1975	Hademe	14/3	14/3	»	13/2	11/1
Halim Düzgün	28.4.1976	Hademe	15/1	13	»	13/2	11/1
Behlül Dündar	31.5.1976	Hademe	15/1	13	»	14/1	12/1
Haydar Aydoğan	11.5.1977	Hademe	15/1	13	»	15/1	13/1
İrfan Ünkü	11.5.1977	Hademe	15/1	13	»	15/1	13/1
Hasan Özdemir	11.5.1977	Hademe	15/1	13	»	15/1	13/1
Mahmut Gür	11.5.1977	Hademe	15/1	13	»	15/1	13/1
Şükri Kaya	11.5.1977	Hademe	15/1	13	»	15/1	13/1
Yusuf Fındık	24.3.1968	Aşçı	300	400	Aşçı	9/3	7/1

Halit Çoban	26 . 4 . 1967	Bakıcı	450	500	Garson	9/3	7/1
İsmet Aktaş	31 . 10 . 1975	Garson	15/1	13	»	14/2	12/1
İhsan Pehlivan	30 . 4 . 1976	Garson	14/1	13	»	14/2	12/1
İbrahim Yorga	3 . 6 . 1977	Garson	15/1	13	»	15/1	13/1
Ergin Beşlioğlu	26 . 4 . 1967	Bakıcı	450	450	Ocakçı	10/1	8/1
Mustafa Gülmüş	7 . 5 . 1968	Büfe Hizm.	300	400	»	11/3	9/1
Mustafa Karagülle	19 . 12 . 1977	Ocakçı	15/1	13	»	15/1	13/1
Havva Parmakçı	7 . 3 . 1975	Bulaşıkçı	15/1	15/1	Bulaşıkçı	12/1	10/1
Fikriye Aytac	30 . 4 . 1974	Çamaşırıcı ve ütücü	15/1	15/1	Çamaşırıcı ve ütücü	14/1	12/1
Abbas Aslan	13 . 6 . 1975	Hademe	15/1	15/1	Memur	14/2	12/1
3 Üst Alanlar							
İffet Birsin Dicle	21 . 3 . 1972	Sek. Dak.	15/1	11	Lisan Bil. Ter. Sek.	12/1	9/1
Demir Çölok	10 . 10 . 1973	Özel Kalem Şefi	10/3	5	Özel Kalem Md. Yard.	5/1	2/1
M. Zeki Özgör	27 . 7 . 1973	3 ncü sınıf stenograf	13/1	7	2 nci sınıf stenograf	10/1	7/1
Necdet Altaş	27 . 7 . 1973	3 ncü sınıf stenograf	13/1	7	2 nci sınıf stenograf	10/1	7/1
Tarık Özmen	15 . 12 . 1973	3 ncü sınıf stenograf	13/1	7	2 nci sınıf stenograf	10/1	7/1
Serdar Şen	6 . 10 . 1976	3 ncü sınıf stenograf	12/3	9	3 ncü sınıf stenograf	12/3	9/1
Kenan Sağdıç	31 . 8 . 1977	3 ncü sınıf stenograf	12/3	9	3 ncü sınıf stenograf	12/3	9/1
H. Hüseyin Musapaşaoğlu	31 . 8 . 1977	3 ncü sınıf stenograf	12/3	9	3 ncü sınıf stenograf	12/3	9/1
Murat Öngören		3 ncü sınıf stenograf	12/3	9	3 ncü sınıf stenograf	12/3	9/1
Ersin Emre	18 . 10 . 1961	Yönetim elemanı	300	400	Özlük İşleri Md. Yard.	5/2	2/1
Halûk Özden	5 . 11 . 1973	Saymanlık müdürü	6/1	3	Saymanlık Md.	4/2	1/1
Selahattin Kabakçı	19 . 9 . 1969	Saymanlık memuru	400	600	Saymanlık Şefi	8/3	5/1
Sacit Karabrahimoğlu	28 . 2 . 1961	Memur	600	600	Daire Md.	4/2	1/1
Önder Büyükcın	7 . 6 . 1976	Şöför	12/2	12/2	Şöför	11/3	8/1
Yılmaz Dağh	13 . 3 . 1972	Şöför	10/1	11	»	13/2	10/1
Gültekin Sazhık	7 . 6 . 1976	Şöför	14/2	14/2	»	13/3	10/1
Nedim Bitirgiç	3 . 3 . 1975	Şöför	14/2	12	»	13/3	10/1
Sehlen Tunçbilek	26 . 10 . 1973	Şöför	16/1	11	»	14/3	11/1
Nart Bozkurt	5 . 9 . 1974	Teksirci	14/3	14	Teksirci	12/3	9/1
Hüseyin Tanık	5 . 5 . 1976	Hademe	15/1	13	Hademe	11/3	8/1
Mehmet Yıldırım	2 . 6 . 1973	Hademe	16/1	13	»	13/2	10/1
Fehmi Katrancı	28 . 4 . 1976	Hademe	15/1	13	»	13/3	10/1
Bahattin Gültekin	26 . 10 . 1973	Ocakçı	16/1	12	Garson	13/3	10/1
Aziz Çamlıca	21 . 8 . 1974	Eczacı	8/2	6	Eczacı	7/2	4/1
Yurdagül Çinko	7 . 6 . 1976	Sek. Dak.	13/3	13/3	Sek. Dak.	12/3	9/1

Halen (1 . 2 , 1978 itibarıyla)

Adı ve Soyadı	Atandığı tarih	Atandığı tarihteki Ünvanı	Em.		Ünvanı	Em.	
			Mük.	Kadrosu		Mük.	Kadrosu
Ayşe Kayhan 4 Üst Alanlar	29 . 4 . 1971	Siy. Par. Gr. Dak.	15/1	9	Sek. Dak.	12/3	9/1
İhsan Eren	25 . 10 . 1973	Saymanlık Md. Şefi	9/3	5	Saymanlık Md. Yard.	6/3	2/1
Zühal Caniklioğlu 7 Üst Alanlar	29 . 4 . 1971	Sek. Dak.	16/1	9	Sek. Dak.	12/2	9/1
Ayşe Ozansoy	31 . 5 . 1977	Tercüman (ve 1 Yrd. dil)	12/3	5	Tercüman (ve 1 yard. dil)	12/3	5/1

C. Senatosu

B : 35

7 . 3 . 1978

O : 1

13 . 7 . 1965 Tarih ve 648 Sayılı Siyasi Partiler Kanununun 111 nci Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkındaki Kanunun Maddelerine Geçilmesi Hususunda Yapılan Açık Oylama Sonucu (S. Sayısı : 762)

(Çoğunluk yoktur.)

Üye sayısı : 184
Oy verenler : 69
Kabul edenler : 47
Reddedenler : 22
Çekinseler : —
Oya katılmayanlar : 115
Açık üyelikler : —

(Kabul Edenler)

TABİİ ÜYELER

Refet Aksoyoğlu
Suphi Gürsoytrak
Suphi Karaman
Sami Küçük
Mehmet Özgüneş
Selâhaddin Özgür
ADANA
Hayri Öner
AFYONKARAHİSAR
Mustafa Çelik
Kâzım Karaağaçlıoğlu
ANKARA
Turhan Kapanlı
ANTALYA
Şerafettin Pakler
BALIKESİR
Nejat Sarlıcalı
İ. Sıtkı Yırcalı

BİNGÖL

Mehmet Bilgin
ÇORUM
Abdullah Ercan
Safa Yağcı
DİYARBAKIR
Sabahattin Savcı
ELAZIĞ
M. Cahit Dalokay

ERZURUM

Lûtfi Doğan
Hilmi Nalbantoğlu
ESKİŞEHİR
Hikmet Savaş
Ömer Ucuzal
GAZİANTEP
Selâhaddin Çolakoğlu
İSTANBUL
Tekin Arıburun

Fikret Gündoğan

Ali Oğuz
İZMİR
Nurhan Artemiz
Kâmran Erkmenoğlu
KONYA
Mukbil Abay
Erdoğan Bakkalbaş
Ahmet Remzi Hatip

KÜTAHYA

Osman Albayrak
NEVŞEHİR
Ragıp Üner

ORDU

İdris Gürsoy
Orhan Vural

SAKARYA

Hasan Fehmi Güneş

SAMSUN

Şaban Demirdağ
SIVAS
Temel Kitapçı
Muhittin Taylan
TEKİRDAĞ
Hayri Mumcuoğlu
TOKAT
Zihni Betil
TRABZON
Hasan Güven
TUNCELİ
Naim Taşan
URFA
Abdulgani Demirkol
UŞAK
Ahmet Tahtakılıç
YOZGAT
E. Süleyman Ergin
Veli Uyar

(Reddedenler)

TABİİ ÜYE

Kadri Kaplan
GAZİANTEP
Mehmet Kılıç
GİRESUN
Ali Cüceoğlu
İÇEL
İsmail Çataloğlu

İSTANBUL

Solmaz Belül
Fevzi Hakkı Esatoğlu
İZMİR
Şeref Bakşık
KARS
Muzaffer Şamiloğlu
TEKİRDAĞ
Orhan Öztrak

VAN

Ferid Melen
ZONGULDAK
Mehmet Ali Pestilci
CUMHURBAŞKANINCA
SEÇİLEN ÜYELER
Cihat Alpan
Muhsin Batur
Zeyyat Baykara

Kemal Cantürk
Hüsamettin Çelebi
Fethi Çelikbaş
Sadı İrmak
H. Nail Kubalı
N. Kemal Şentürk
Halil Tunç
Şerif Tüten

(Oya Katılmayanlar)

TABİİ ÜYELER

Ekrem Acuner
Mucip Ataklı

Emanullah Çelebi

Vehbi Ersü
Kâmil Karavelioğlu

Sezai O'Kan

Fahri Özdişek
M. Şükran Özkaya

Cevdet Sunay

Haydar Tunçkanat (İ. Â.)
Ahmet Yıldız
Muzaffer Yurdakuler

ADANA
M. Nuri Ademoğlu
Kemâl Sariibrahimoğlu
Mehmet Ünaldı (Bşk. V.)
ADİYAMAN
Yusuf Çetin
AFYONKARAHİSAR
Ahmet Karayığıt
AĞRI
Kasım Küfrevi
AMASYA
Macit Zeren
ANKARA
Uğur Alacakaptan
Mehmet Atıf Benderlioğlu
Ergün Ertem
Yiğit Köker
İbrahim Öztürk
Cengizhan Yorulmaz
ANTALYA
Reşat Oğuz
ARTVİN
Recai Kocaman
AYDIN
Sadettin Demirayak
İskender Cenap Ege
A. Metin Taş
BALIKESİR
Hikmet Aslanoğlu
Raif Eriş
BİLECİK
Mehmet Erdem
BİTLİS
Kâmran İnan
BOLU
Neşet Akmandor
Orhan Ataullah Çalış
BURDUR
Ekrem Kabay
BURSA
İ. Sabri Çağlayangil

Şebip Karamullaoğlu
Şeref Kayalar
Barlas Küntay
ÇANAKKALE
İmadettin Elmas
İsmail Kutluk
ÇANKIRI
Gürhan Titrek
DENİZLİ
Baha Akşit
Hüseyin Atmaca
DİYARBAKIR
Selâhattin Cizrelioğlu
EDİRNE
Süleyman Sırrı Ergun
ELAZIĞ
Hasan İldan
ERZİNCAN
Niyazi Ünsal
ERZURUM
Sakıp Hatunoğlu (İ. Â.)
GİRESUN
Hayrettin Erkmn
GÜMÜŞHANE
Ömer Naci Bozkurt
HAKKÂRİ
Naci Cida!
HATAY
Mustafa Deliveli
Kemal Kılıçoğlu
İSPARTA
Mustafa Gülcügil
İÇEL
Talip Özdolay
İSTANBUL
Erdoğan Adalı
Rahmi Erdem (Bşk. V.)
Mehmet Feyyat
Ahmet Vefa Poyraz
Besim Üstünel

İZMİR
Mehmet Münir Daldal
Akin Özdemir
Süleyman Tuncel
KAHRAMANMARAŞ
Rıza Akgün
Adnan Karaküçük
KARS
Sırrı Atalay (Başkan)
Yusuf Ziya Ayrım
KASTAMONU
Ali Münif İslâmoğlu
Mehmet Seydibeyoğlu
KAYSERİ
İbrahim Kirazoğlu
Ziya Müezzinoğlu (B.)
Sami Turan
KIRKLARELİ
Beyti Arda
KIRŞEHİR
E. Akıp Aksaç
KOCAELİ
Abdullah Köseoğlu
Lütfi Tokoğlu
KONYA
Osman Nuri Canpolat
Muzaffer Demirtaş
KÜTAHYA
Ahmet Özmumcu
MALATYA
Süleyman Efe
Hamdi Özer (İ.)
MANİSA
Mustafa Fahri Dayı
Mehmet Tefvik Elmas-
yazar
Oral Karaosmanoğlu
Ruhî Tunakan
MARDİN
Mehmet Ali Arıkan (İ. Â.)
Sait Mehmetoğlu

MUĞLA
Haldun Menteşeoğlu
Fevzi Özer
MUŞ
İsmail İlhan
NİĞDE
Abdullah Emre İleri
Ergun Özkan
ORDU
Ata Bodur
RİZE
Talât Doğan
SAKARYA
Osman Salihoğlu (Bşk. V.)
SAMSUN
Bahri Cömert
Ziya Gökalp Mülfâyim
Refet Rendeci
SİİRT
Süreyya Öner
SİNOP
Abdullah Vehbi Uğur
SIVAS
Hüseyin Öztürk
Tahsin Türkay
TOKAT
Cevdet Aykan
TRABZON
Ahmet İhsan Birincioğlu
Ahmet Cemil Kara
URFA
Hasan Oral
ZONGULDAK
Behiç Sonbay
Ahmet Demir Yüce
CUMHURBAŞKANINCA
SEÇİLEN ÜYELER
Adile Ayda
Sabahattin Özbek
Safa Reisoğlu
Metin Toker

Cumhuriyet Senatosu

GÜNDEMİ

35 NCI BİRLEŞİM

7 . 3 . 1978 Salı

Saat : 15.00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL
KURULA SUNUŞLARI

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK
İŞLER

II

SORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

1. — Cumhuriyet Senatosu Giresun Üyesi Ali Cüceoğlu'nun, eski Meclis binasının Cumhuriyet Senatosuna tahsisi hususunda ne düşünüldüğüne dair Cumhuriyet Senatosu Başkanından sözlü sorusu. (6/90) (Gündeme giriş tarihi : 10 . 1 . 1978)

2. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Ahmet Yıldız'ın, yurt dışındaki bir doktor öğrencinin askerlik durumuna dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/67) (Veriliş tarihi : 31 . 3 . 1976)

3. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, kurulması düşünülen alkaloid fabrikasına dair Başbakanından sözlü sorusu. (6/69) (Veriliş tarihi : 27 . 4 . 1976)

4. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Fethi Çelikbaş'ın, bir tekstil anonim şirketinin, teşvik belgesine uygun olarak ithal etmek istediği İsviçre mamulü makinelere dair Sanayi ve Teknoloji Bakanından sözlü sorusu. (6/65) (Gündeme giriş tarihi : 22 . 3 . 1977)

5. — Cumhuriyet Senatosu Eskişehir Üyesi Ömer Ucuzal'ın, Köy - Koop'un ithal ettiği traktörlere dair Köy İşleri Bakanından sözlü sorusu. (6/77) (Gündeme giriş tarihi : 29 . 3 . 1977)

6. — Cumhuriyet Senatosu Mardin Üyesi Mehmet Ali Arıkan'ın, Ankara'nın Altındağ İlçesi Türk - İş Blokları semtinde cereyan eden hadiselere dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/78) (Gündeme giriş tarihi : 9 . 8 . 1977)

7. — Cumhuriyet Senatosu Sivas Üyesi Hüseyin Öztürk'ün, öğrenim çağındaki gençliğin içinde bulunduğu duruma dair Başbakanından sözlü sorusu. (6/79) (Gündeme giriş tarihi : 9 . 8 . 1977)

8. — Cumhuriyet Senatosu Kütahya Üyesi Osman Albayrak'ın, 26 Haziran tarihli gazetelerde yayınlanan «Bir habere ilişkin fotoğrafa» dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/80) (Gündeme giriş tarihi : 9 . 8 . 1977)

9. — Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Sadettin Demirayak'ın, Aydın Belediye Başkanına dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu. (6/82) (Gündeme giriş tarihi : 18 . 10 . 1977)

10. — Cumhuriyet Senatosu Kırşehir Üyesi Akıp Aksaç'ın, Kırşehir İlinde, 1977 yılında buğday mahsulüne arız olan «Kınacık» hastalığına dair Gıda - Tarım ve Hayvancılık Bakanından sözlü sorusu. (6/83) (Gündeme giriş tarihi : 25.10.1977)

11. — Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Sadettin Demirayak'ın, Aydın ilinin Kuşadası ilçesindeki bir çay bahçesine dair Turizm ve Tanıtma Bakanından sözlü sorusu. (6/84) (Gündeme giriş tarihi : 25 . 10 . 1977)

12. — Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Hilmi Nalbantoğlu'nun, Türkiye'nin muhtelif bölgelerinde meydana gelen depremler için sarfedilen para miktarının ne olduğuna dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu. (6/85) (Gündeme giriş tarihi : 1 . 11 . 1977)

13. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Uğur Alacakaptan'ın, 24 Ekim 1977 tarihli Cumhuriyet Gazetesinde yayımlanan «1599 sayılı Tabanca» başlıklı yazıya dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu, (6/86) (Gündeme giriş tarihi : 8 . 11 . 1977)

14. — Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi Şebip Karamullaoğlu'nun, Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısına dair Başbakanından sözlü sorusu. (6/88) (Gündeme giriş tarihi : 20.12.1977)

15. — Cumhuriyet Senatosu Konya Üyesi Mukbil Abay'ın, Konya İlinin Güney bölgesindeki üzüm üreticilerinin durumuna dair Gıda - Tarım ve Hayvancılık ve Gümrük ve Tekel Bakanlarından sözlü sorusu, (6/89) (Gündeme giriş tarihi : 3.1.1978)

16. — Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Nejat Sarıcalı'nın, 11 Aralık 1977 tarihinden 5 Ocak 1978 tarihine kadar geçen süre içinde Maliye Bakanlığı tarafından hangi belediyelere ne miktar yardım yapıldığına dair Maliye Bakanından sözlü sorusu. (6/91) (Gündeme giriş tarihi : 24 . 1 . 1978)

17. — Cumhuriyet Senatosu Zonguldak Üyesi Ahmet Demir Yüce'nin, Ticaret Bakanlığı binası giriş kısmındaki «Ergenekon efsanesini tasvir ve temsil eden tabloya» dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu. (6/92) (Gündeme giriş tarihi : 24 . 1 . 1978)

18. — Cumhuriyet Senatosu Mardin Üyesi Mehmet Ali Arıkan'ın, Mardinli vatandaşların Alman Federal Devleti makamları tarafından Almanya'ya kabul olunmadıklarının doğru olup olmadığına dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/81) (Gündeme giriş tarihi : 28 . 2 . 1978)

19. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Metin Toker'in, boş Büyükelçiliklerin doldurulması ve diğer atamaların yapılması için ne gibi çalışmalar yapıldığına dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/93) (Gündeme giriş tarihi : 28 . 2 . 1978)

20. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Fethi Çelikbaş'ın, ilaç sanayimize dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu. (6/94) (Gündeme giriş tarihi : 28 . 2 . 1978)

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, Kızılay altgeçidi ve çarşı yapımı inşaatıyla ilgili Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/24)

2. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, İstanbul'da Aksaray ve Sultanhamam'da vukubulan yangınlar hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/27)

3. — Cumhuriyet Senatosu Erzincan Üyesi Niya-zi Ünsal'ın, Keban Barajı hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/50)

4. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, son altı ay içinde temeli atılan tesislere dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/53)

5. — Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Nejat Sarıcalı'nın ithal edilen bikkisel yağ ve margarin konusunda Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/63)

6. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, Adana iline bağlı bazı ilçe köylerindeki YSE ve bayındırlık hizmetlerine dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/66)

7. — Başbakanlığa bağlı Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı tarafından hazırlanmış olan yönetmelik hakkında kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu. (10/16) (S. Sayısı : 688) (Dağıtma tarihi : 28 . 3 . 1977)

8. — 1975 yılı kömür üretimi, dağıtımı, müracaat ve dağıtım tarihleri hakkında kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu. (10/30) (S. Sayısı : 704) (Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1977)

9. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, 1 Mayıs 1977 tarihinde İstanbul Taksim Cumhuriyet Alanında meydana gelen olaylara dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/67)

10. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, 1 Ocak 1974 tarihinden sonraki teşvik belgesi imalat izni ve fiyat tespiti işlemlerine dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/68)

11. — Cumhuriyet Senatosu Erzincan Üyesi Niya-zi Ünsal'ın, TC Ziraat Bankasının açtığı krediler ve bunlara bağlı harcamalar hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/69)

12. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, traktör imali, ithali ve bu hususa ilişkin kurulmuş şirket ve holdingler hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/70)

13. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, Tarım ürünlerinin taban fiyatlarının tespit ve ilanı hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/71)

14. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, sıtma ve bulaşıcı hastalıklarla mücadele hususunda Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/72)

15. — Cumhuriyet Senatosu Erzincan Üyesi Niya-zi Ünsal'ın, işkence olayları hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/73)

16. — Cumhuriyet Senatosu Rize Üyesi Talât Doğan'ın, çay üretimi ile ilgili Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/74)

17. — Cumhuriyet Senatosu Rize Üyesi Talât Doğan'ın, sağlıkta can güvenliği konusunda Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/75)

18. — Cumhuriyet Senatosu Manisa eski Üyesi Orhan Süersan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarih ve 71 sayılı Haftalık Karar cetvelindeki 5894 sayılı Kararının Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun, 31 . 5 . 1971 tarih ve 6, 10 . 5 . 1972 tarih ve 6, 20 . 6 . 1974 tarih ve 6, 3 . 3 . 1975 tarih ve 6, 21 . 2 . 1977 tarih ve 6 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 6 sayılı raporlar hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/81 - 4/22) S. Sayısı : 1574'e 5 nci ek) (Dağıtma tarihi : 22 . 2 . 1978)

19. — Kırklareli eski Milletvekili M. Orhan Türkkan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 7 . 1967 tarih ve 38 sayılı haftalık Karar cetvelindeki 2942 sayılı Kararının Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 31 . 5 . 1971 tarih ve 17/1, 10 . 5 . 1972 tarih ve 17/1, 20 . 6 . 1974 tarih ve 17, 3 . 3 . 1975 tarih ve 17, 21 . 2 . 1977 tarih ve 17 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 17, 17/1 sayılı raporlar hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/80 - 4/23) (S. Sayısı : 1575'e 5 nci ek) (Dağıtma tarihi : 22.2.1978)

20. — Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu'nun (eski Adalet Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22.7.1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4257 sayılı Ahmet Barındırır'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 42 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21.2.1977 tarih ve 166 sayılı Raporu ile Komisyon Başkanlığının 8.2.1978 tarih ve 166 sayılı Rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/294) (S. Sayısı : 670'e 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 22.2.1978)

21. — İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk'ün (eski İçişleri Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22.7.1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4276 sayılı Mustafa Altınok'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21.2.1977 tarih ve 165 sayılı Raporu ile Komisyon Başkanlığının 8.2.1978 tarih ve 165 sayılı Rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/293) (S. Sayısı : 671'e 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 22.2.1978)

22. — Antalya Milletvekili (eski Maliye Bakanı) Deniz Baykal'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1.11.1974 tarih ve 1 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 11 sayılı Melek İpkin'e ait Kara-

rının Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21.2.1977 tarih ve 151 sayılı Raporu ile Komisyon Başkanlığının 8.2.1978 tarih ve 151 sayılı Rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/283) (S. Sayısı : 672'ye 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 22.2.1978)

23. — Milli Savunma Bakanı Ferid Melen'in (eski Milli Savunma Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4254 sayılı Ramazan Kurt'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 161 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 161 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/289) (S. Sayısı : 676'ya 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 22 . 2 . 1978)

24. — Milli Savunma Bakanı Ferid Melen'in (eski Milli Savunma Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4268 sayılı Ali Savaş'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 162 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 162 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/290) (S. Sayısı : 677'ye 1 nci ek) (Dağıtma tarihi: 22.2.1978)

25. — C. Senatosu Urfa eski Üyesi Halil Balkıs, C. Senatosu İzmir eski Üyesi Orhan Kor ve Çanakkale eski Milletvekili Zekiye Gülsen'in Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 15 . 4 . 1975 tarih ve 3 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 129 sayılı Burhan Göksel'e ait Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergeleri ve Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 155 - 156 - 157 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 155, 156, 157 sayılı raporlar hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/287) (S. Sayısı : 678'e 2 nci ek) (Dağıtma tarihi : 23 . 2 . 1978)

26. — Prof. Dr. Safa Reisoğlu'nun (eski Milli Eğitim Bakanı dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 28 . 6 . 1973 tarih ve 160 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 19212 sayılı Fikriye Okay'ya ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Kar-

ma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 154 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 154 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/286) (S. Sayısı : 679'a 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 23 . 2 . 1978)

27. — İstanbul eski Milletvekili (eski Milli Savunma Bakanı) İlhami Sancar'ın Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 11 . 1974 tarih ve 1 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 23 sayılı Yaşar Kaleli'ye ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 153 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 153 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/285) (S. Sayısı : 680'e 1 nci ek) (Dağıtma tarihi: 22.2.1978)

28. — Prof. Dr. Bedri Gürsoy'un (eski Maliye Bakanı dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 29 . 11 . 1972 tarih ve 135 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 16459 sayılı İshak Şafak'a ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 52 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 52 sayılı

rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/282) (S. Sayısı : 681'e 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 23 . 2 . 1978)

29. —Cumhuriyet Senatosu Ordu eski Üyesi Selâhattin Acar'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarihli ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4264 sayılı Cemal Maden'e ait Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 158 sayılı Raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 158 sayılı Rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/288) (S. Sayısı : 682'ye 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 23 . 2 . 1978)

30. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Cumhuriyet Senatosu Hesaplarını İnceleme Komisyonu raporlarının Genel Kurulda ne şekilde işleme tabi tutulacağına dair önergesi ve Anayasa ve Adalet Komisyonu Raporu. (C. Senatosu : 5/6) (S. Sayısı : 761) (Dağıtma tarihi : 27 . 2 . 1978)

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK
İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK
İŞLER

Toplantı : 17

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 762

13.7.1965 Tarih ve 648 Sayılı Siyasi Partiler Kanununun 111 nci Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanunun Millet Meclisince Kabul Olunan Metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu Raporu (M. Meclisi : 1/95; C. Senatosu : 1/557)

(Not : a) M. Meclisi : S. S. : 58

b) 24.2.1978 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından bir daha görüşülmek üzere geri gönderilmiştir.)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1268*

1 . 3 . 1978

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 1 . 3 . 1978 tarihli 120 nci Birleşiminde görüşülerek işaret oyuyla kabul edilen, 13.7.1965 tarih ve 648 Sayılı Siyasi Partiler Kanununun 111 nci maddesinin değiştirilmesi ve bu Kanuna bir ek geçici madde eklenmesi hakkında Kanun, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

*Cahit Karakaş
Millet Meclisi Başkanı*

Not : Bu Kanun 25 . 2 . 1978 tarihinde Başkanlıkça Anayasa Komisyonuna havale edilmiş ve Genel Kurulun 1 . 3 . 1978 tarihli 120 nci Birleşiminde görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 58)

*Türkiye
Cumhurbaşkanlığı
4-173*

24 . 2 . 1978

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 16 Şubat 1978 tarihli ve 1268-6628 sayılı yazınız.

Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul olunduğu bildirilen 2112 numaralı Kanun incelenmiş, ilişkide sunulan gerekçede belirtilen sebeplerle uygun görülmediğinden Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 93 nci maddesi gereğince, bir daha görüşülmek üzere geri gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

*Fahri S. Korutürk
Cumhurbaşkanı*

GEREKÇE

1. 2112 sayılı, Kanun, diğer düzenlemelerin dışında özellikle, Siyasi Partiler Kanununun dördüncü kısmında yer alan maddeler hükümlerine aykırı fiilleri işleyen belirli parti organ ve üyeleri hakkında Cumhuriyet Başsavcılığının harekete geçebilmesini, «Suç niteliğinde bir fiil işlediği kesinleşmiş mahkeme kararı ile sabit olma» şartına bağlamakta ve Başsavcının, bu halde Parti Yasalarını İnceleme Komisyonuna başvuracağını saptamaktadır.

Siyasi Partiler Kanununun 111 nci maddesinde yapılan bu değişiklik ile, Kanunun dördüncü kısmında yer alan ve tümü Anayasamızda belirtilen Cumhuriyetin temel ilkelerini koruma amacını güden maddeler hükümlerine aykırı fiilleri işleyen bir siyasi parti üyesi, senatör veya milletvekili ise, evveleminde yasama dokunulmazlığının kaldırılması gerekecek ve bu aşamada siyasi tercihler sonuca etkili olacaktır. Neticede TBMM, üyesinin yasama dokunulmazlığını kaldırmazsa üye ve dolayısıyla mensup olduğu parti hakkında 111 nci madde hükümlerini uygulama imkânı ortadan kalkacak, buna mukabil TBMM üyesi olmayan siyasi parti üyeleri ve dolayısıyla partileri için madde hükümleri kolaylıkla işleyecektir.

Siyasi parti üyelerinden TBMM üyesi olanlar ve olmayanlar arasında, uygulama bakımından yaratılan bu ayrıcalık demokratik siyasi hayatımız bakımından sakıncalı görülmektedir.

2. Kaldı ki, Siyasi Partiler Kanunu, 13 Temmuz 1965 tarihinde kabul edilmiş ve 111 nci madde hükümleri uygulanmak suretiyle bir parti üyesi, partisinden ihraç edildiği ve iki siyasi parti, Anayasa Mahkemesince kapatıldığı halde geçen süre içinde maddenin değiştirilmesi düşünülmemiştir. Hal böyle olmasına rağmen bu defa konu, öncelik ve ivedilikle ele alınmış, 24 ve 26 Ocak 1978 tarihli kanun teklifleri her iki meclisin ilgili komisyonları ve genel kurullarında incelenip görüşülmek suretiyle (16) günde kanunlaşmıştır.

3. Bu itibarla ve (1) No. lu paragrafta belirtilen gerekçe ile uygun bulunmayan 2112 sayılı Kanunun Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 93 ncü maddesine istinaden Yüce Meclislerce bir daha görüşülmesinde zaruret mütalaa edilmiştir.

Anayasa ve Adalet Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/557
Karar No. : 36

3 . 3 . 1978

Cumhuriyet Senatosu Yüce Başkanlığına

Komisyonumuz, Sayın Cumhurbaşkanı tarafından Anayasasının 93 ncü maddesi gereğince bir daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderilen ve Millet Meclisinde 1 Mart 1978 gün ve 120 nci Birleşiminde görüşülerek aynen kabul olunup Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça da aynı günde Komisyonumuza havale edilen 13 Temmuz 1965 gün ve 648 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 111 nci maddesinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir ek geçici madde eklenmesi hakkındaki kanunu Cumhuriyet Senatosu İçtüzüğü'nün 28 nci maddesinin gerektirdiği karar alındıktan sonra 3 Mart 1978 günü toplanarak inceleyip görüşmüştür.

1. 15 Şubat 1978 gün ve 2112 sayılı Yasa ile Siyasi Partiler Kanununun 111 nci maddesinde yapılan değişiklik, bu yasanın dördüncü kısmında yer alan parti yasaklamalarını, suç teşkil edenle - disiplinler karakterde bulunanlar biçiminde bir ayırıma tabi tuttuktan sonra bu yasaklamaları işleyenler hakkında Cumhuriyet Başsavcılığınca yapılacak girişimleri, eski metne nazaran daha objektif esaslara bağlamaktan ibaret bulunmuştur.

2. Yasaklamalardan suç teşkil edenleri işleyenlerin Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri olmaları halinde haklarında Cumhuriyet Başsavcılığınca yapılacak girişimden önce yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması zorunluğunun getirilmesi ise Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliğinin bünyesinde mevcut ve Anayasamızın dokunulmazlık müessesesinden gelen bir özellikten başka-bir ayrıcalık olarak düşünülmemek gerektiği kanısına varılmıştır.

3. Arz edilen nedenlerle Komisyonumuz 9 Şubat 1978 günlü raporundaki görüşünü oy birliği ile benimsemiştir.

4. Bu yasa için sözcülüğe üye Hayri Mumcuoğlu seçilmiştir.

5. Yasanın Millet Meclisinde kaldığı süre de dikkate alınarak Cumhuriyet Senatosu İçtüzüğü'nün 71 nci maddesi gereğince öncelikle görüşülmesinin istenmesinin Genel Kurula arzı da karar altına alınmıştır.

İşbu raporumuz, Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Tokat
Zihni Betil

Bu Raporda Sözcü
Tekirdağ
Hayri Mumcuoğlu

Sözcü
İstanbul
Fevzi Hakkı Esatoğlu
Toplantıda bulunamadı.

Kâtip
Samsun
Şaban Demirdağ
Toplantıda bulunamadı.

Bursa
Şeref Kayalar

Cumhurbaşkanınca S. Ü.
Safa Reisoğlu
Toplantıda bulunamadı.

Çankırı
Gürhan Titrek
Toplantıda bulunamadı.

Hatay
Mustafa Deliveli
Toplantıda bulunamadı.

İstanbul
Ali Oğuz

İzmir
Kâmran Erkmengoğlu

Niğde
Ergun Özkan
Toplantıda bulunamadı.

Sivas
Muhittin Taylan

Tabii Üye
Mucip Ataklı

Tabii Üye
Ahmet Yıldız

Uşak
Ahmet Tahtakılıç

Tümünün görüşülüp maddelere geçilmesinin oylanmasıyla maddelerin görüşülüp oylanmasında hazır bulundu. Maddelerin oylanmasından sonraki tümünün oylanmasında hazır bulunmadı.

CUMHURBAŞKANLIĞINCA BİR DAHA
GÖRÜŞÜLMEK ÜZERE GERİ GÖNDERİLEN
KANUN

13 . 7 . 1965 Tarih ve 648 Sayılı Siyasi Partiler Kanununun 111 nci Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun

Kanun No. : 2112 Kabul tarihi : 15 . 2 . 1978

MADDE 1. — 648 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 111 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 111. — Anayasa Mahkemesince bir siyasi parti hakkında kapatma kararı :

1. Parti tüzüğüne veya programının yahut partinin faaliyetlerini düzenleyen ve yetkili parti organları veya mercilerince yürürlüğe konulmuş olan diğer parti mevzuatının bu kanunun dördüncü kısmında yer alan maddeler hükümlerine aykırı olması veya,

2. Parti genel kongresince yahut merkez karar organı veya merkez yönetim organı veyahut Türkiye Büyük Millet Meclisindeki grupların genel kurullarınca bu kanunun dördüncü kısmında yer alan maddelerin hükümlerine aykırı karar alınması yahut genelge veya bildiriler yayımlanması takdirinde verilir.

3. A) Yukarıdaki 2 nci bentte sayılanlar dışında kalan parti organı, mercii, kurulu yardımcı kol organı veya bir parti üyesi tarafından bu kanunun dördüncü kısmında yer alan maddeler hükümlerine aykırı fiillerin işlenmesi takdirinde, fiilin işlendiği tarihten başlayarak 2 yıl geçmemiş ise Cumhuriyet Başsavcılığı suç niteliğinde bir fiili işlediği kesinleşmiş mahkeme kararı ile sabit olan organ, merci, kurul veya yardımcı kol organına işten el çektirilmesi ve suç niteliğinde bir fiili işlediği kesinleşmiş mahkeme kararı ile sabit olan parti üyesinin veya üyelerinin işbu bentte sayılan organ, merci, kurul veya yardımcı kol organına dahil olsun veya olmasın partiden kesin olarak çıkarılması için Parti Yasaklamaları İnceleme Kuruluna başvurur. Fiil, bu kanunun dördüncü kısmında yer alan maddeler hükümlerine aykırı olmakla beraber, suç niteliğinde değil ise, Cumhuriyet Başsavcılığı bu bentte öngörülen başvurmayı mahkeme kararına gerek olmaksızın Parti Yasaklamaları İnceleme Kuruluna yapar.

Kurul, bu başvuru üzerine, delilleri topladıktan sonra Cumhuriyet Başsavcılığını, ilgili siyasi partinin temsilcisini ve söz konusu fiili işlediği ileri sürülen parti üyesini veya üyelerini ve varsa vekille-

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

13 . 7 . 1965 Tarih ve 648 Sayılı Siyasi Partiler Kanununun 111 nci Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun

MADDE 1. — 648 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 111 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 111. — Anayasa Mahkemesince bir siyasi parti hakkında kapatma kararı :

1. Parti tüzüğüne veya programının yahut partinin faaliyetlerini düzenleyen ve yetkili parti organları veya mercilerince yürürlüğe konulmuş olan diğer parti mevzuatının bu kanunun dördüncü kısmında yer alan maddeler hükümlerine aykırı olması veya,

2. Parti genel kongresince yahut merkez karar organı veya merkez yönetim organı veyahut Türkiye Büyük Millet Meclisindeki grupların genel kurullarınca bu kanunun dördüncü kısmında yer alan maddelerin hükümlerine aykırı karar alınması yahut genelge veya bildiriler yayımlanması takdirinde verilir.

3. A) Yukarıdaki 2 nci bentte sayılanlar dışında kalan parti organı, mercii, kurulu, yardımcı kol organı veya bir parti üyesi tarafından bu kanunun dördüncü kısmında yer alan maddeler hükümlerine aykırı fiillerin işlenmesi takdirinde, fiilin işlendiği tarihten başlayarak 2 yıl geçmemiş ise Cumhuriyet Başsavcılığı suç niteliğinde bir fiili işlediği kesinleşmiş mahkeme kararı ile sabit olan organ, merci, kurul veya yardımcı kol organına işten el çektirilmesi ve suç niteliğinde bir fiili işlediği kesinleşmiş mahkeme kararı ile sabit olan parti üyesinin veya üyelerinin işbu bentte sayılan organ, merci, kurul veya yardımcı kol organına dahil olsun veya olmasın partiden kesin olarak çıkarılması için Parti Yasaklamaları İnceleme Kuruluna başvurur. Fiil, bu kanunun dördüncü kısmında yer alan maddeler hükümlerine aykırı olmakla beraber, suç niteliğinde değil ise, Cumhuriyet Başsavcılığı bu bentte öngörülen başvurmayı mahkeme kararına gerek olmaksızın Parti Yasaklamaları İnceleme Kuruluna yapar.

Kurul, bu başvuru üzerine, delilleri topladıktan sonra Cumhuriyet Başsavcılığını, ilgili siyasi partinin temsilcisini ve söz konusu fiili işlediği ileri sü-

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

13 . 7 . 1965 Tarih ve 648 Sayılı Siyasi Partiler Kanununun 111 nci Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Cumhurbaşkanlığınca bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen Kanun)

rini dinler. Gereken soruşturmaları doğrudan doğruya veya kendi üyeleri arasında seçeceği naip veya naip eli ile yapabilir, tank dinleyebilir ve 82 nci maddede yazılı niteliklere sahip bilirkişi atayabilir. Kurul, bu başvurmayı en çok 60 gün içinde karara bağlar ve kararını Cumhuriyet Başsavcılığına ve ilgili siyasi partinin genel başkanlığına yazı ile bildirir. Kurul, Cumhuriyet Başsavcısının isteğini yerinde görmüş ise, söz konusu organ, merci, kurul veya yardımcı kol organının işten el çektilmesine ve fiili işlediği ileri sürülen parti üyesi veya üyelerinin partiden kesin olarak çıkarılmasına, ilgili siyasi partinin yetkili organlarınca, kurulun yazılı bildirisinin alınmasından başlayarak 30 gün içinde karar verilmediği takdirde, söz konusu fiillerin bu bentte belirtilen nitelikte fiiller olduğunun 110 ncu madde uyarınca açılacak dava sonucunda Anayasa Mahkemesince tespit edilmesi halinde, ilgili siyasi parti kapatılır.

Bu bent uyarınca alınan partiden kesin olarak çıkarma kararları hakkında 56 ncı madde hükümleri uygulanmaz. İlgili mahkemeye dava açılması veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin yasma dokunulmazlığının kaldırılmasının istenmesi halinde bu bentte yazılı iki yıllık süre kesilir.

B) Yukarıdaki (A) fıkrası gereğince bir siyasi partiden kesin olarak çıkartılan veya çıkartılmayıp da bir siyasi partinin kapatılmasına sebep olan parti üyeleri, çıkartma kararının veya Anayasa Mahkemesinin kapatma kararının kendisine yazı ile bildirilmesinden başlayarak 5 yıl süre ile başka hiçbir siyasi partiye alınmaz, parti kurucusu olamaz, seçimlerde parti listelerinde bağımsız aday gösterilemezler; aksi takdirde bu gibileri üye kaydeden veya parti kurucusu olarak kabul eden veyahut seçimlerde listesinde bağımsız aday olarak gösteren siyasi partiler hakkında da (A) fıkrası hükümleri uygulanır.

Bir siyasi parti üyesinin o partiden bu bent gereğince kesin olarak çıkartılması halinde, bu kimsenin işlediği fiil af veya sair suretlerle cezanın ve hukuki neticelerinin ortadan kalkması ile o kimsenin parti üyeliği hakkı kendiliğinden geri döner ve bu kimsenin başka siyasi partilerde üye veya kurucu olmasını veyahut parti listelerinde bağımsız aday olarak gösterilmesini engelleyen yasaklar da kalkar.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

rülen parti üyesini veya üyelerini ve varsa vekillerini dinler. Gereken soruşturmaları doğrudan doğruya veya kendi üyeleri arasından seçeceği naip veya naip eli ile yapabilir, tank dinleyebilir ve 82 nci maddede yazılı niteliklere sahip bilirkişi atayabilir. Kurul, bu başvurmayı en çok 60 gün içinde karara bağlar ve kararını Cumhuriyet Başsavcılığına ve ilgili siyasi partinin genel başkanlığına yazı ile bildirir. Kurul, Cumhuriyet Başsavcısının isteğini yerinde görmüş ise, söz konusu organ, merci, kurul veya yardımcı kol organının işten el çektilmesine ve fiili işlediği ileri sürülen parti üyesi veya üyelerinin partiden kesin olarak çıkarılmasına, ilgili siyasi partinin yetkili organlarınca, kurulun yazılı bildirisinin alınmasından başlayarak 30 gün içinde karar verilmediği takdirde, söz konusu fiillerin bu bentte belirtilen nitelikte fiiller olduğunun 110 ncu madde uyarınca açılacak dava sonucunda Anayasa Mahkemesince tespit edilmesi halinde, ilgili siyasi parti kapatılır.

Bu bent uyarınca alınan partiden kesin olarak çıkarma kararları hakkında 56 ncı madde hükümleri uygulanmaz. İlgili mahkemeye dava açılması veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin yasma dokunulmazlığının kaldırılmasının istenmesi halinde bu bentte yazılı iki yıllık süre kesilir.

B) Yukarıdaki (A) fıkrası gereğince bir siyasi partiden kesin olarak çıkartılan veya çıkartılmayıp da bir siyasi partinin kapatılmasına sebep olan parti üyeleri, çıkartma kararının veya Anayasa Mahkemesinin kapatma kararının kendisine yazı ile bildirilmesinden başlayarak 5 yıl süre ile başka hiçbir siyasi partiye alınmaz, parti kurucusu olamaz, seçimlerde parti listelerinde bağımsız aday gösterilemezler; aksi takdirde bu gibileri üye kaydeden veya parti kurucusu olarak kabul eden veyahut seçimlerde listesinde bağımsız aday olarak gösteren siyasi partiler hakkında da (A) fıkrası hükümleri uygulanır.

Bir siyasi parti üyesinin o partiden bu bent gereğince kesin olarak çıkartılması halinde, bu kimsenin işlediği fiil af veya sair suretlerle cezanın ve hukuki neticelerinin ortadan kalkması ile o kimsenin parti üyeliği hakkı kendiliğinden geri döner ve bu kimsenin başka siyasi partilerde üye veya kurucu olmasını veyahut parti listelerinde bağımsız aday olarak gösterilmesini engelleyen yasaklar da kalkar.

(Anayasa ve Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin)

(Cumhurbaşkanlığınca bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen Kanun)

C) Parti Yasaklamaları İnceleme Kurulunca, yukarıda (A) fıkrası uyarınca Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapılan başvurunun yerinde görülmemesi halinde, kurulca alınan karar kesindir.

MADDE 2. — 13.7.1965 tarih ve 648 sayılı Siyasi Partiler Kanununa aşağıdaki ek geçici madde eklenmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE. — Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce yapılmış olan işlemler hakkında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

C) Parti Yasaklamaları İnceleme Kurulunca, yukarıda (A) fıkrası uyarınca Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapılan başvurunun yerinde görülmemesi halinde, kurulca alınan karar kesindir.

MADDE 2. — 13.7.1965 tarih ve 648 sayılı Siyasi Partiler Kanununa aşağıdaki ek geçici madde eklenmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE — Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce yapılmış olan işlemler hakkında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Anayasa ve Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

